

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 i
a treia-oară 10 bani.

Bosnia-Herțegovina.

Delegațiunile, adică parlamentul compus din deputați aleși de dieta din Pesta și cea din Viena, eară au fost convocate. Și anul acesta au votat cheltuelile trebuitoare pentru armata monarhiei, și anul acesta s'au ridicat deputații maghiari cu plângerile lor, că armata, câtă e în Ungaria, nu e maghiară, uitând, că o armată compusă numai din Maghiari n'ar putea nici-când apăra patria contra dușmanilor. Mai interesantă a fost însă în decursul debaterilor din anul acesta chestia Bosniei Herțegovinei.

În toți anii se adresează pături largi din populațiunea Bosniei și Herțegovinei cu plângeri către delegațiuni și Domnitor. Și în toți anii plângerile Bosniacilor și Herțegovinenilor au fost respinse, ca nefiind îndreptățite, după-cum li-se părea membrilor din delegațiuni în urma explicărilor lui Kállay, ministrul comun de finanțe și conducătorul guvernului din aceste provincii. Se vede însă, că e ceva putred în tot lucrul, altcum nu s'ar putea explica împrejurarea, ca în toți anii să vină, odată locuitorii mohamedani, altă-dată cei greco-orientali (Sârbii) cu plângeri pentru vătămarea religiei, limbii și a bunăstării lor materiale.

De altminterlea greutatea lecuirii boalelor, de cari pătînesc aceste provincii, zace parte mare în însuși raportul lor față de monarhia noastră și istoria lor cea nouă explică până la un punct oare-care această greutate.

După-ce au ajuns Sârbia și Muntenegru state cu guvern autonom, deși cea dintâiu încă tributară Turciei, Bosnia și Herțegovina au rămas aproape cu totul despărțite de Turcia. Fiind toți locuitorii Sârbi, deși unii greco-orientali, alții mohamedani și mai puțini catolici, nădăjduiau și Sârbia și Muntenegru să câștige pe seama lor aceste provincii, ceea-ce însă nu li-se împărea conducătorilor politice externe a monarhiei noastre, care n'a văzut cu ochi prea buni întărirea statelor mai mici dela granița sudică a ei. De aceea încă înainte de războiul din anii 1877/78 se ivise planul de a împreuna aceste două provincii cu monarhia noastră. În privința aceasta se și făcuse o înțelegere între Andrassy și principele Bismarck, care a recomandat cu căldură împlinirea acestui plan. În anul 1877, când a trecut armata rusească Dunărea, Bismarck a invitat pe Andrassy să ocupe provinciile, dar acesta nu îndrăzia, mai cu seamă din cauza împotrivirii ce o făceau Maghiarii, cărora le era și atunci, ca și acum, groază de înmulțirea locuitorilor nemaghiari. Și atunci ar fi fost timpul cel mai potrivit pentru ocupațiune, căci în Bosnia era revoluție și în monarhia noastră scăpaseră peste 200.000 de fugari de acolo. De dragul Maghiarilor s'a pierdut privilegiul cel bun și greșeala aceasta a plătit-o scump, și în sânge, și în bani, monarhia noastră. După convențiunea dela Berlin, monarhia a primit însărcinarea să ocupe Bosnia și Herțegovina. Dar' fiecare petec de loc a trebuit să se câștige prin luptă, căci Bosniacii și indeosebi Herțegovinenii, nu voiau să se supună Au-

striei. La luptele acestea au luat parte și multe regimente românești, ca totdeauna, când a fost vorba de a aduce jertfe pentru tron și patrie.

După lupte îndelungate au isbutit în sfârșit să împăciuiască țeara. Dar nici acum nu se știe încă pe deplin, cine e adevăratul Domnitor al Bosniei și Herțegovinei, căci suzeran e încă tot Sultanul, capul bisericei greco-orientale e tot patriarhul din Constantinopol.

Deși nu se poate tăgădui, că mult s'a muncit pentru ridicarea acestor două provincii din starea de semibarbarie, în care se aflau când au ajuns sub Austria, totuși felul, cum s'a muncit, n'a putut decât să provoace nemulțumirea locuitorilor băștinași. Dintru început s'a introdus o întreagă armată de funcționari, cari apăsau greu asupra populațiunii, ori-ce comunicațiune între Dalmația și aceste provincii este aproape oprită de către poliție, virirea urei până între membrii familiei, propaganda catolică, înmulțirea Jidovilor, cari și acolo își fac mendrele lor în deplină libertate, sunt tot cauze, care ne explică cauzele nemulțumirii, de cari e stăpânită populațiunea acestor provincii. Dar' la urma urmei, precum noi trebuie să ajungem odată la drepturile noastre, tot așa vor ajunge și Bosniacii, dacă luptă dreaptă vor lupta.

KÖRBER ȘI NAȚIONALITĂȚILE. În ședința de Luni a reichsrath-ului, prim-ministrul Körber, mulțumind oratorilor diferitelor partide, pentru ținuta lor obiectivă și pacifică, a făcut unele declarațiuni foarte inte-

află spintecată, face o față supărată și-i zice: Noa, vezi că 'mi-ai spintecat cârpa, am știut eu că așa ești tu, nu ai grijă de loc, apoi pornește ca supărată, prefăcută că se depărtează de el, punând mâna pe cele 2 sau 3 ouă pe care le-a avut în sîn și pe care le-a adus numai pe seama lui, pune mâna pe ele, le așează mai bine, pe semne numai ca el să bage de seamă, dacă nu a băgat până atunci, că ea 'i-a adus ceva.

Junele dacă știe bine, cum să se impace cu o fată, nu se încrede în mânia ei, aleargă după ea, o prinde peste mijloc cerându-și iertare și mai spunându-i el mai știe ce, ear' ea se trage mănioasă să scape din mâinile lui, el nu o lasă, ea se trage într-una, până-ce mai la urmă pe ea pe semne că o părăsesc puterile, căci se trage și se apără tot mai slab. Cât ce a simțit strengarul de june slăbiciunea ei, fără veste îi depune un sărut tocmai pe... guriță. »Ioane, ce faci? îi zicea privind în jur ca să vadă

dacă au văzut mulți ca să le scoată vorbe, ear' dacă vede că nimeni nu ține seamă de aceea ce fac ei, atâta necăjește pe june cu mânia ei până-când acesta e silit să încerce cu al 2-lea și al 3-lea sărutat. În urmă fata nu mai e supărată de loc, rîde și fața ei e plină de mulțumire, e mai roșie ca ouăle pe care le poartă în sîn.

Sînt unele fete atît de șirete, în-cât nu prea voesc a scoate ouăle cu mâna lor din sîn, ci lasă și acest lucru tot pentru bietul june atît de muncit.

Și greșește prea de multe-ori junele, căci în loc de ouă mai știe-l pecatele ce prinde el din sînul fetei, că tresare biata fată de spaimă, se pomenește fără veste rîzînd și totodată și mănioasă lovește peste mâna bietului june. El își cere iertare pentru stîngăcia lui, apoi încearcă de nou a alege ouăle. Dacă greșește de mai multe-ori, e silită fata a 'i-le scoate să 'i-le dea, căci nu mai au timp de ceartă și discută, că din

FOIȚA.

Împodobirea boilor.

— Obiceiul popular. —

Descrie de I. C. Șoneriu.

(Urmare și fine).

Fiecare om, care a avut o viață ori două împodobite trebuie să plătească rachiul cârcimarului, ear' acesta își dă seamă cu judele feciorilor. Rachiul acesta se bea de june în ziua de Rosalii, a doua și a treia zi. E frumos când le rămâne din rachiul acesta și pe alte sărbători următoare. Aceasta e fala judeului, că știe să-i cumpăteze. După prânz se adună cu toți la joc aci; fetele își iau în primire cârpele (năframele) și betele (brăcinele) cu care 'i-au împrumutat pe feciori. Fata își caută cârpa se vadă dacă nu e spintecată undeva, ear' de o

resante, zicând între altele următoarele: »Nici-când nu vom guverna în Austria contra Nemților, dar' contra nici unuia din popoarele imperiului. Deopotrivă drepti voim să fim față de toate popoarele». Vorbirea lui Körber a făcut bună impresiune în cercurile politice austriace.

Din delegațiunea austriacă.

În decursul desbaterii bugetului de război, discuțiunea s'a învîrtit îndeosebi în jurul a trei puncte mai însemnate. Aproape toți oratorii au accentuat necesitatea reformei codului penal militar, ștergerea duelului din armată și respectarea limbii fiecărei naționalități în armată. Deputatul ceh Dr. Herold spune, că față de soldați ar trebui folosită limba regimentului și ar trebui dezvoltat sentimentul național în armată. Pommer condamnă netactul politic, în urma căruia honvezimii maghiare și celei croate i s'a făcut concesii în privința limbii. Wasilco, deputatul român din Bucovina accentuează chestiunea națională, care încă nu e rezolvată și a cărei deamnă rezolvare este în interesul monarhiei întregi.

Adresa Sécuilor în comitatul Arva. Ori-cât se pare de amărâtă viața națională a Slovacilor din comitatul Arva, în congregațiunea de primăvară totuși s'au găsit fruntași slovaci, cari au luat cuvântul, protestând energic contra adresei descreșterii Sécui și cerând respingerea aceleia. Frații Slovaci în elanul nobilei lor însuflețiri au mers și mai departe. Au făcut propunere concretă, ca congregațiunea comitatensă să înainteze guvernului o adresă, în care să ceară cea mai strictă aplicare a legii de naționalitate în toate punctele. Sateliții guvernului însă au majorizat această deamnă propunere a fruntașilor slovaci și au luat la cunoștință adresa Sécuilor.

Ori-ce au făcut și decis ei însă, un lucru este cert, că conștiința națională este vie în inima fraților Slovaci, și deși laudabila lor propunere n'a reușit, to-

ulită s'a început a se auzi Tiganul trăgând din vioară, semn că se începe jocul. Toate acestea se petrec într-o curte dela poarta cărui om se începe jocul sau în curtea cărcimarului, căci junii și fetele numai atâta stau în uliță cât ține jocul, ear' la sfîrșitul fiecărui joc se retrag în curte, căci, după-cum înțeleg eu, jocul îl fac pentru oamenii și muierile din sat, ca să aibă ce să privească, dar' ei între ei fetele și feciorii mai au și alte afaceri de care numai ei vreau să știe, de aceea se retrag în curte.

Mai sînt și unele fete cu crucea în sîn, cum le zic feciorii, care rămân tot în uliță și nu merg în curte; la acestea le mai pun feciorii și nume.

Așa e năravul fetelor pe la noi, așa e și al junilor, așa cred eu că vor fi și pe alte locuri, ear' dacă dintre drăgălașele fete și dintre junii ce vor cei aceste rînduri se va afla careva, care să mă afle cu greșeli, îi rog ca să-mi facă cunoscut aceasta, ca să-mi cer iertare.

tuși șoviniștii unguri s'au putut convinge din aceasta, că hotărîrile lor numai conglăsuritoare cu convingerea publică nu sînt, și că încercările lor de a stîrpi sentimentul național din inima nemaghiarilor rămân zădarnice.

SĂRBARE CROATA ÎN ESZÉK În ziua de Rosalii a avut loc în Eszék sfînțirea steagului reuniunii de cîntări Lipa, la care au luat parte toate societățile croate din toate părțile monarhiei. Steagul a fost sfînțit de înflăcăratul naționalist, episcopul Strossmayer, care a rostit o cuvîntare strălucită, în care între altele a zis următoarele:

„Rămâneți așa, ca străinii, dacă vin în mijlocul nostru, să vadă, că Croații nu sînt înfrânți de vremurile grele și amare, că ei nu se ating de ce-i al altora, ce-i străin, dar' își apără ce este al lor. Națiunea aceasta nu va pieri“.

După sărbare s'a predat o piesă teatrală; a urmat apoi un banchet splendid, la care s'au rostit mai multe discursuri înflăcărâte, accentuându-se unitatea națiunii croate.

De ale Bosniacilor. Tinerii universitari din Bosnia și Herțegovina, cari studiază la universitatea din Viena, au adresat delegațiunilor o petiție. Ei spun între altele, că stările din Bosnia sînt ne mai suportabile. Beii sînt cufundați în datorii și partea cea mai mare a lor a emigrat. Țăranii au azi o soartă mai rea decît sub regimul turcesc; cei mai mulți din ei flămînzesc patru zile în săptămână. Zeciuiala, care nu s'a șters încă, se adună și acum cu neîndurare. Agricultorii imigrați din Austria și Ungaria își lasă pămînturile nelucrate și zic: cu cât lucrăm mai mult, cu atît plătim biruri mai mari. Urmarea volniciei autorităților este, că în cei 23 ani din urmă, au emigrat mai mult de 150.000 Bosniaci și Herțegoveni.

Petiția încheie așa: Administrația țării nu se silește decît a amăgi; sistemul dominant trebuie schimbat, dacă e să se prevină mari nenorociri, cari pot să urmeze în tot momentul.

Germania și Olanda. Regina Olandei Wilhelmina se află de câteva zile în Berlin, împreună cu bărbatul seu, ca oaspeți ai curții împărătești. Părechea regală a fost primită foarte călduros și regina e sîrbătorită pretutindenea. Împăratul a numit-o într'un toast »roza casei de Orania“.

Visita reginei însă nu e numai act de curtoisie, ci are și un scop politic de mare însemnătate. Din Amsterdam se scrie, că regina Wilhelmina a încheiat cu împăratul Wilhelm un tratat, prin care Germania, în schimbul unor favoruri din domeniul politice comerciale, se deobligă a apăra posesiile coloniale ale Olandei.

Cuota. Regularea cuotei din nou se va face prin Maiestatea Sa Monarchul, pe un an, susținându-se proporțiunea din trecut.

Lupta în comitate.

După hotărîrea partidului nostru național, alegătorii români n'au să iasă parte la alegerile pentru dieta din Budapesta. Causa e cunoscută: pentru noi Românii, îndeosebi cei din Ardeal, e o lege deosebită pentru dreptul de alegere, care lasă numai pe puțini dintre noi să poată fi alegători și și la alegeri se face astfel de nerînduiești, încît ori-ce Român, care ține la cinstea lui, nu ia parte la ele. Dacă nu luăm parte la alegerile pentru dietă, cu atît mai mult trebuie să luptăm, ca să alegem bărbați naționali neatințatori de nime pentru adunările comitatense, cari să se și ducă acolo și să lupte fără teamă pentru interesele poporului nostru.

În cele următoare arătăm pe scurt frumoasa luptă purtată de aleșii noștri în două comitate.

Comitatul Hunedoarei.

Membrii români s'au prezentat de astă dată în număr frumos la congregația adunată în 31 Maiu a.c. Membrul Laurian Bercian interpelează pe vicecomitele și cere să tragă în cercetare disciplinară pe protopretorul Fodor Gyula din Orăștie, care a stors de pe comuna Pricaz 3800 cor., făgăduind a o ajuta să-și cumpere o realitate dela stat. Vicecomitele a trebuit să ia la cunoștință pîra aceasta și să promită, că va cerceta. Dl Hoszu-Longin cere, ca raportul comitatului și statutele lui să fie publicate și în limba română, căci comitatul după populațiunea lui e românesc. Propunerea a fost însă respinsă de majoritatea congregațiunii, aleasă de altminterlea tot de Români. Sorman Român, coadă de topor!

D-nii Dr. A. Vlad, F. Hoszu Longin și Al. Hoszu Longin cer, ca comitatul să mijlocească la ministru, ca acesta să retragă ordinațiunea nedreaptă, prin care a fost declarat de desființat partidul național român. Nici propunerea aceasta n'a fost primită.

Au mai urmat și alte lucrări, și la toate membrii români, cari nu sînt slujbași, s'au arătat vrednici de încrederea poporului, care i-a ales.

Comitatul Sibiului.

În comitatul acesta lupta e mai ușoară, fiind Românii mai deșteptați, în privința drepturilor, ce le au, și trăind amestecați cu Sașii, cari încă suferă ca și noi.

Și în ședința acestei congregațiuni au interpelat Românii prin domnul Dr. Frâncu pentru ordinațiunea nedreaptă a fostului ministru Hieronymi, care oprește adunările partidului național. Vicecomitele s'a scos din belea, zicînd că va răspunde la toamnă. Pentru purtarea provocătoare a gendarmilor la sîrbătorea de 3/15 Maiu în Săligte a interpelat domnul Nicol. Ivan, asesor consistorial. Vicecomitele a promis, că va cerceta lucrul. Domnul Dr. Liviu Bran de Leményi a interpelat pentru vestita adresă a Sécuilor, cari cereau ștergerea

legii de naționalități, care de altminterlea nici nu se respectă la noi, cerând să fie pusă la ordinea zilei. Vicecomitele a spus, că ministrul Szöll 'i-a făcut niște declarațiuni liniștitoare, de aceea n'a pus-o la ordinea zilei. Din cauza aceasta au protestat și Românii, și Sașii, dar' nefiind pusă la ordinea zilei, nu s'a putut desbata asupra ei. Părintele Florian din Racovița a mai interpellat și în privința abuzului, ce-l fac unii fișolgăbirși, când recomandă pentru ajutorul de stat pe preoții uniți.

În amândouă comitatele s'au purtat membrii români bine, dea Dumnezeu, ca și din alte comitate să putem vesti același lucru.

DIN LUME.

Sultanul și Jidovii din Palestina.

Societatea Jidanilor bogați a făgăduit împăratului turcesc o mulțime de bani, cerându-i în schimb, ca el să dea voe Jidovilor din Europa să se așeze în Palestina și acolo să facă o împărăție jidovească. Dar' Sultanul nu e învoit la așa ceva, căci el știe, că Jidovii nu sînt un popor credincios. A zis deci Sultanul, că numai atunci le va da slobozenie Jidovilor să se așeze în Palestina, dacă ei vor jura mai întâiu credință statului turcesc.

Răsboiul din China s'a sfîrșit.

Împăratul Chinezilor *Chuang-Su* în cele din urmă a primit condițiile de pace ale marilor puteri. El a promis, că va plăti suma de 460 de milioane de taeli (un tael = 7 coroane) ca despăgubire pentru cheltuelile războiului. Împăratul se va reîntoarce în capitala imperiului, la *Peking*. Generalul *Waldersee*, comandantul-suprem al trupelor din China, a plecat cu cea mai mare parte a oștilor sale acasă, spre Germania. A mai rămas în China numai un număr mai mic de soldați ai diferitelor state, până-ce se va face acolo liniște și rînduială deplină. În locul lui *Waldersee* va fi numit un general francez comandant-suprem.

Mare victorie a Burilor.

Se confirmă știrea, că Burii au raportat o mare învingere în apropierea Pretoriei. Ziarul *«Petit Bleu»* publică amănunte, pe baza informațiilor trimise de delegațiunea transvalică. *Burii au prins 600 de Englezi și le-au luat 6 tunuri.*

Englezii vor pace.

Atît în cabinetul din Londra cît și în parlament a ajuns în preponderanță partidul de pace. La Londra lumea așteaptă în zilele acestea decizia guvernului englez, care va fi de o extraordinară importanță.

Precum se anunță, generalul englez *Kitchener* a rugat pe consulul Olandei, ca să înceapă cu generalul *Botha* pertractări de a înceta inimițiile de războiu.

† Eugeniu de Mocsonyi.

Națiunea română a pierdut earăși pe unul dintre cei mai prețioși și mai vrednici fii ai sei. În 26 Maiu tr. a încetat din viață Eugeniu Mocsonyi, fratele mai mic al domnului Alexandru Mocsonyi. Răposatul s'a născut în 9 Martie 1844 din părinții Mihaiu și Ecaterina. În 1882 s'a căsătorit și a avut 2 fete și 3 feciori. El a fost un om luminat, cu o inimă nobilă, care totdeauna s'a încălzit pentru cauzele obștești ale națiunii române. Fost deputat al cercului Sânmiclăușul-mare din anii 1869—1872, a cerut în dieta din Budapesta sufragiul universal, adică toți să aibă dreptul să voteze la dietă. Mult alucrat însă în interesul bisericei românești, urmând și aici pilda, ce totdeauna au dat-o membrii acestei ilustre familii. Copiii și-i-a crescut în spirit adevărat național, lăsându-i să facă esamenele la gimnaziul nostru din Brașov.

Moartea lui lasă un gol adânc în urmă-i, de aceea neuitată va fi amintirea lui la poporul român.

SCRISORI.

Reuniuni de femei.

Agnita, în Maiu 1901.

Cetind noi în prețuita *«Foaia Poporului»*, care a deșteptat mult poporul român, am înțeles și noi femeile din Agnita, că s'au făcut în unele locuri reuniuni de femei, căci, vezi Doamne, și noi femeile ne interesăm de ce este folositor și văzînd că timpul strigă înainte pe toate terenele și se nu fim călcați în picioare de cei-ce aleargă către cultură, ne-am format și noi o reuniune, pentru scopuri filantropice, ne-am adunat în câteva zile 55 de femei, care au contribuit câte 1 coroană, dintre care 2 înse au dat 2 coroane, care s'au și depus la cassa de păstrare ca fond neatingibil.

Acum ne-am pus deregătoarele trebuincioase, și în înțelesul majorității membrilor am hotărît, ca să ajutăm și înmormîntările, și adică să dăm fiecare membră câte 10 cruceri și să dăm la o înmormîntare 5 fl. deocamdată, dacă se va suflă numărul membrilor la o sută, atunci vom da 10 fl. la înmormîntare și ca taxă anuală 20 cruceri la fond.

Deci le mulțumim prin onorata foaie la care și-au aruncat dinarul lor la acest fond, apoi care din invidie nu au voit să intre în societatea noastră, le poftim să le deschidă D-zeu ochii minții și urechile inimii, să audă buciulul răsunător al timpului, care strigă *«Deșteaptă-te Române din somnul cel de moarte»*... căci de nu te vei deștepta acum în acest moment, tu vei fi acela călcat în picioare, căci vedem la alte națiuni conlocuitoare, că au mii de fl. în fondurile lor, ba fac și capele și alte lucruri bune și folositoare pentru propagarea luminii.

Pentru aceasta rugăm pe prea onorata redacțiune a da loc la aceste rînduri în prețioasa *«Foaia Poporului»*, ca și cei-ce nu au făcut, să ia exemple dela cei-ce fac, ca să putem și noi rivalisa cu alte națiuni, și fondul nostru cel nou

născut să crească în cîrînd la sute de fl., căci nimic nu naște mare pe pămînt, numai piară pisma și mîndria, lucrul urcîcios, atunci Românul face mult cu talentul seu.

Deci am scris și noi aceste rînduri ca niște femei, ca să putem zice și noi să le fie țîrîna ușoară la vechii noștri învățători, care ne-au pus peana în mînă, căci nu sîntem chiar așa de înțeleniți, cum ne numia oare-cînd cineva în foaie.

Presidentă e d-na preoteasă Maria Părău; vicepres. Ana Corfariu; apoi Sofia Lene, notar; Elisabeta Corfariu, cassar; Maria Mihail, controlor; Maria Angel, epitrop; Elisabeta Calin, epitrop; ear' în comitet: Victoria Părău, Ana Bunea, Ana Prunea, Ana Tomuția, Ana Popa, Ana Hurdubețiu, Elisabeta Naicu, Maria Oancia, Rachira Musca, Elena Hărtoagă.

Membre sînt:

Maria Calin, Ana Michail, Sofia Muntean, Ana Michail, Ana Radu, Ana Munciu, Viroana Michail, Ludovica Timariu, Virsavia Țîței, Maria Braniște, Rachira Corfariu, Maria Corfariu, Maria Gădiu, Maria Corfariu, Maria Baci, Ana Cucu, Ana Naicu, Maria Nedea, Maria Silivăstru, Raveca Armean, Maria Muntean, Maria Todor, Marina Popa, Virsavia Navodariu, Sofia Armean, Safta Borzia, Paraschiva Marcu, Elisaveta Radu, Ana Marcu, Elisaveta Hurdubețiu, Ludovica Angel, Maria Navodariu, Ana Sora, Ana Angel, Virsavia Angel, Maria Barsu, Floaria Țîței și Maria Naicu.

Elis. Corfariu, cassar. Maria Angel, epitrop.

A cincia convenire socială-literară-musicală a sodalilor noștri.

— 31 Maiu n.

Precum sunase o dreaptă prorocie, convenirea din Maiu, a cincia din anul acesta, și-au ținut-o meseriașii noștri așară în localul din casa proprie a *«Reuniunii sodalilor români»*. Un local spațios și destul de elegant, decorat cu portretul marelui Andrei și al altor binefăcători ai reuniunii. În fund la icoana Maicii Domnului arde candela și din lina lumină a ei pare-că isvorește duhul înțelegerii creștinești, spiritul religiosității ce trebuie să planeze asupra celor adunați, ca să se desfăteze și să se instrueze împreună în chipul cel mai potrivit.

De astă-dată nu se adunase un public așa de numeros, ca la celelalte conveniri, lucru natural în sezonul călduros al verii, dar' pentru aceea localul gemea de public, încât mulți trebuiau să stea pe din afară. Era de față și vicepreședintele reuniunii meseriașilor din Sebeșul-sășesc, G. Tătar, venit anume să asiste la convenire ca reprezentant al Sebeșenilor. A făcut o impresie escelentă prezența unui cor cuartet de teologi dirijat de Seb. Ciocan și compus din: S. Mihălțian, I. Coman, S. Nossă, O. Sas, E. Gheaja, A. Bena, G. Tulbure, I. Fodorean, L. Chioariu, G. Nicola, N. Șoneriu și clericul absolut V. Cioban. Impresia a fost escelentă atît pentru precisiunea și frumusețea, cu care corul și-a îndeplinit punctele din programă, cît și pentru cuvîntul, că ne-am bucurat, văzînd pe conducătorii de mîne ai poporului venind să-și câștige îndemn și școală, ca și ei la timpul și locul seu să agite în popor ideea creării și întăririi clasei noastre de mijloc.

Ca de obicei producțiunea a fost precedată de partea oficioasă a conve-

nirii. Simpaticul notar al reuniunii, I. Apolzan, a citit protocoalele şedinţelor comitetului şi a făcut raport despre toate evenimentele mai însemnate din viaţa reuniunii în decursul lunii din urmă. Din acest raport am însemnat, că pentru »casa cu eventuală hală de vânzare« s'au adunat din contribuiri benevole în luna lui Maiu aproape 150 de coroane. Între marinimozii donatori am însemnat şi numele vrednicului cassar al reuniunii, Florea Crucifă. Marele şi neuitatul eveniment al lunii din urmă este cumpărarea casei celei mari a reuniunii cu suma de 17.850 cor. Se arată, că numai cu ajutorul bisericeii, şi cu bunăvoinţa I. P. S. Sale, Metropolitului Ioan şi a Ven. consistor archidiecezan a putut ajunge reuniunea în poziţia norocoasă de a fi proprietară de casă. Se comunică şi se primeşte cu însufleţire ştirea, că căpitanul pensionat Pant. Lucuţa, cassar cons., a oferit reuniunii un ajutor-imprumut de 1500 de coroane fără camătă, cu cari se se ajute la plăţirea datoriei de casă. Se constată în raport şi se ia cu entusiasm spre ştire, că ziarul »Tribuna« a apreciat într'un prim-articol importanţa acutului »evirguit de consistor şi se dă cetire întregului articol »Biserica şi meseriaşii români«, care îndeamnă pe Români şi în prima linie pe servitorii bisericeii să steie într'ajutorul meseriaşilor.

După cetirea raportului lunar, preşedintele reuniunii V. Tordăşianu aduce mulţumită ferbinte lui Dumnezeu, bisericeii şi oamenilor generoşi, cari cu atâta dragoste spriginesc nisuiţele spre progres ale reuniunii. Dînsul adresează apoi câteva cuvinte de salutare frăţească reprezentantului meseriaşilor români din Sebeş, G. Tătar.

Acesta mulţumeşte, surprins fiind de bunele isprăvuri ale fraţilor sibieni şi-şi exprimă dorinţa, ca cele două reuniuni să lege legături de intimă prietenie.

Preşedintele aduce la cunoştinţă, că în luna Iunie reuniunea va aranja o petrecere în »Grădina Hermann« şi că în Dumineca următoare după Rosalii se va face sfîntirea prin sfeştanie a casei cumpărate de reuniune.

Cu aceasta partea oficioasă terminându-se, se începe producţiunea în ordinea următoare: 1. »Sfîntă zi de sîrbătoare«, marş, executat de corul teologilor. — 2. »Cum se dau Români în dragoste«, schiţă umoristică cetită de sodalul cismar V. Grindean. — 3. »In memoria celei-ce am iubit«, poezie declamată de sodalul cismar I. Lungociu. — 4. »Senin şi furtună«, corul teologilor. — 5. »Mama«, de G. Coşbuc, declamată de sodalul pantofar N. Crişan. — 6. »Sub patrafir«, de G. Coşbuc, declamată de pedagogul T. Libeg. — 7. »Tiganul la vînat«, de T. Speranţă, declamaţiune comică de tinerelul C.B. — 8. »Marşul naţional«, »Ardeleana«, »Hora«, executate la pian de teologul A. Bena. — 9. »El-Zorab« de G. Coşbuc, declamaţiune de inteligentul culeg-tipograf N. Bratu. — 10. »Mărioara«, de D. Bolintinean, decl. de d-şoara Elena Grindean. — 11. »Sermanul Fîfilache«, schiţă umoristică cetită de culeg-tipograf Emanuil Bobancu şi 12. »Nu-î«, de G. Dima, esec. de corul teologilor. Cele mai multe laude a încasat dl N. Bratu şi sprintenul şi inimosul comic C. B.

A fost o producţie aleasă, ici-colo chiar măiastră şi publicul a fost pe deplin încântat şi desfătat în cea mai mare măsură. Un nou capital de nobleţă s'a adăogat la cultura sufletească morală şi socială a bravilor nostri burghezi.

La orele 10½, seara publioul s'a imprăştiat, ducînd cu sine o nouă dovadă, că »Reuniunea sodalilor nostri« îşi face datorinţa. *Liu.*

Esamenele la sate.

După-cum am făcut deja în posta redacţiei din numărul trecut, rugăm şi acum pe raportorii nostri dela sate, ca să ne trimită rapoarte despre rezultatul esamenelor dela şcoalele noastre româneşti. Primind deja şi până acum multe şi sperînd, că şi mai multe vor urma ne rugăm, ca aceste rapoarte să fie oglinda adevărului şi să cuprindă mai cu seamă următoarele puncte: Interesul arătat de popor faţă de şcoală în decursul anului şi la examen, numărul copiilor prezenţi şi al celor obligaţi, sporul obţinut îndeosebi în religie, limba română, istoria naţională şi comput, dacă învăţătorul a înfiinţat cor (în una sau mai multe voci) şi a cântat cu copiii la biserică, precum şi cântece naţionale, cum stă cu gimnastica şi cum a cultivat grădina şcolii, apoi ce spor s'a făcut în şcoala de repetiţie. Unde e învăţătoare, să se spună şi isprava făcută cu lucrul de mîna. Prânzurile, vorbirile etc. sînt lucruri, cari nu dovedesc nimic sau foarte puţin.

Şardul-unguresc.

Esamenul dela şcoala noastră ne-a dat privilegiu să constatăm, că învăţătorul nostru, dl Silviu A. Pauletti, fiu de preot din comitatul Albei-de-jos, e la înălţimea chemării sale. În ziua de examen au umplut Români şi oaspeţii maghiari sala de învăţămînt, ca să vadă progresele făcute. Răspunsurile auzite dela micuţii şcolari, cântările şi declamaţiunile frumoase i-au încântat pe toţi, aşa că chiar şi Maghiarii laudau progresul făcut în şcoala noastră. Lauda aceasta se va fi rupt însă cu greu de pe buzele lor, căci de mult îşi bat capul să nimicească şcoala naţională, ceea ce însă nu le va succede, până-ce ne va ajuta D-zeu şi noi încă vom lucra din toate puterile pentru susţinerea scumpei şcoale româneşti. Dlui învăţător îi exprimăm sincerile noastre mulţumite, căci prin munca lui ne-a ridicat şcoala.

Gr. Romanşanu.

Seuca.

În 19 Maiu c. s'a ținut esamenul final de pe anul şcol. 1900/901 la şcoala confesională gr.-cat din Seuca (com. Selagiu). Au fost prezenţi M. O. D. protopop tractual Demetriu Coroian, dl preot local Vasiliu Murăşan, inteligenţi şi mai toţi poporenii din comună. S'au examinat 54 şcolari şi şcolăriţe de cătră dl învăţător local Ioan Toduţiu şi de cătră dl director şcol. Vasiliu Murăşian. Elevii şi elevele din cele 6 clase, din toate obiectele de învăţămînt au dat răspunsuri foarte bune. Scrisorile, precum şi desemele de examen au fost foarte corecte şi frumoase, — erau de model.

S'au ținut mai multe dialoguri, ca d. e. despre »Viierit« despre »Vinars, şi urmările triste ale vinarsului«, foarte bine reuşite, de cătră elevii din clasa a 6-a. Esamenul peste tot a fost foarte îmbucurător. M. O. D. protopop la sfîrşitul esamenului a ținut o vorbire foarte interesantă, vorbind despre foloasele cele mari ale învăţăturii, despre preţul cel mare al învăţătorilor zelosi şi

pricepători de chemarea sfîntă de a creşte şi lumina tinăra generaţie concrezută grijii lor. În sfîrşit a accentuat: »Atât esamenele din anii trecuţi cât şi cel din anul acesta îi pot servi atât dlui învăţător local Ioan Toduţiu, cât şi superiorităţii şcolare numai spre laudă şi onoare!«. Oaspeţii au felicitat mult pe dl învăţător local şi s'au depărtat dela şcoală cu inima liniştită şi foarte mîngăiaţi. *Un amic al şcolii.*

Sadu.

În 26 Maiu s'a ținut esamenul dela şcoala noastră sub presiul dlui protopop Papiu.

Inceputul s'a făcut cu clasa I. la 10 ore a. m., ținînd cu această clasă până la 12 ore. Resultatul nu se poate asemăna cu cel din celelalte clase, de bună-seamă fiind dl învăţător începător.

Dela 12 ore a. m. până la 2½ d. a. s'a ținut cu clasa a II-a sub conducerea dlui Sămplăcean. Din toate obiectele întrebate s'au dat răspunsuri bune şi curagioase, declamările şi cântările i-au îmbucurat pe cei prezenţi.

La 2½ ore d. a. s'a început cu clasa a III-a cu dl inv. Scutea şi a durat până la 5½ ore. Şi aici au fost toate spre mulţumirea celor prezenţi, între cari şi mulţi străini. La finea esamenelor a ținut dl protopop o vorbire de mulţumire bravilor învăţători.

După terminare a urmat un prînz, la care au participat toate notabilităţile din comună şi toţi oaspeţii prezenţi.

Dl Frăţilă, comisar de pompieri, a făcut şi deprinderi cu »Reuniunea pompierilor« în faţa tuturor oaspeţilor, cari au rămas mulţumiţi şi în privinţa aceasta.

Poporeanul.

Valasut-Borşa.

În 19 l. tr. la orele 2 după amiază s'a ținut esamenul de vară la şcoala românească din Valasut-Borşa.

De faţă ca president a fost M. On. Domn Gita, protopopul de Borhid, Mihail Tirsan, preot de aici, Ioan Tîrnovan, capelan, George Zach, inv. şi peste 200 poporeni.

Răspunsurile ce le-au dat atât copiii şi copilele de toate zilele cât şi cei din şcoala repetiţională, feciori şi fete, pe toţi ne-au pus în uimire şi pe toţi ne-au mulţumit.

Şi intru adevăr că un aşa examen încă la şcoala din Valasut-Borşa nu s'a mai văzut.

Ne-au pus în uimire cântările cele frumoase bisericeşti, precum şi cântările naţionale, dialogurile şi poeziile cele frumoase. Peste tot din toate studiile aşa răspunsuri au dat, încât în toată clasa nu a fost barem unul care n'ar fi ştiut.

În urmă dl protopop Gita prin o vorbire frumoasă a mulţumit dlui inv. pentru progresul făcut, precum şi harnicul nostru capelan Ioan Tîrnovan, a mulţumit şi laudat pe învăţător şi pe poporeni pentru progresul şi iubirea arătată faţă de şcoală. Toate aceste laude se cuvin dlui Paul Lupan, inv. căruia îi mulţumesc deci în numele poporenilor.

Ioan Goe, insp. şi primar.

Înmormântarea la Români Macedoneni.

Intr'unul din numerii trecuți am fost dat un articol despre Români din Istria. În cele următoare facem cunoscut cetitorilor nostri obiceiurile de înmormântare ale fraților din Macedonia, după cum le descrie chiar un Român de-acolo.

Românul încă în viață își are la o parte straele (hainele) de sănătate. Aceste strae nu se pot îmbrăca niciodată, ci numai când moare. S'au numit strae de sănătate, căci prea greu le vine a spune straele de moarte. Apoi Românul mai la toate boalele mortale și grele le-a dat nume măgulitor; așa bunăoră: bubă neagră a numit-o »grăuntele cel bun«, bubatul (vârsatul) l-a botezat cu numele de »Alba« etc. etc. Și această numire are însemnare deosebită, căci cred ei că dându-le nume bune, dacă din întâmplare ar suferi de ele nu vor face stricăciune fiind îmblânzite. Românul, care moare și nu are straele de sănătate la îndemână, este defăimat și familia din care face parte este desconsiderată de toată lumea.

Prima grije a celor vii, îndată ce moare un membru din casă, este de a lega o năframă albă în fața casei mortului, de un stîlp sau copac. La un capăt al năfrămii se leagă o petricică.

Românii Macedoneni pe lângă D-zeu, care este unul pentru toată lumea și pentru ei, mai au și zeii casei. Acești zei sunt protectorii lor și la timp intervin pe lângă Dumnezeu a ocroti casele și protejării lor de boli și de moarte. Dacă moartea se întâmplă, cei rămași cu viața spre a nu supăra pe micii zei și a nu crede că-i vor huli și că de aci înainte nu vor avea credință și respect față de ei, cu toate că nu s'a putut preveni răul, în a arăta prin năframa albă, că inima lor față de zeii casei este curată. Prin petricică vreau să dea a înțelege, că de aci înainte zeii casei să fie cu prevedere, ca cei rămași în viață să fie sănătoși ca peatra.

În timpul agoniei și mai cu seamă dacă ține mult aceasta, se împărțește pe la săraci bani, pânză și altele. Se hărăzește de către membrii familiei și o

parte din avere bisericeii. În momentul agoniei se face în casă o tăcere absolută. Se întoarce bolnavul cu fața către răsărit și o babă străină se așează la capul lui, fără să fie văzută de cel în agonie, ținând o luminare aprinsă în mână.

Dându-și sfârșitul, baba care ține lumina aprinsă o pune în mână mortului, îi închide ochii spre a nu rămâne zgăiați, îi leagă pe sub fălci o batistă albă, dacă mortule tinere, și neagră dacă e bătrân și cu o ață neagră se ia măsura mortului pentru sicriu și groapă.

După aceea mortul este spălat, îmbrăcat cu straele (hainele) de sănătate, cari sunt mai frumoase și mai luxoase decât cele ce a purtat vre-odată în viață.

Așa gătit este așezat în mijlocul casei cu fața spre răsărit, pe un mandir făcut din velințele cele mai frumoase. Tot cu o cârpă se leagă picioarele. Dacă ar fi purtat arme în viața sa, i-se pun și ele alături.

Ruda cea mai de aproape cu mortul se așează la cap. La dreapta și la stînga vin rudele celelalte, cari formează cercul mortului și încep a-l bocî (a-l plânge, a-l cânta). În bocete se povestește toată viața mortului. Bocetele se fac în versuri. Cei bogați tocmesc bocitoare anume. La auzul cuvintelor spuse de bocitoare ori-cât de tare de ânger ar fi cineva, nu și-ar pute ține lacrimile. Mama mortului și surorile își despletesc părul, își inegresc hainele și întorc sarica pe dos. Tatăl și frații mortului își lasă barbă și nu se rad timp de un an, cel dintâiu, și de 3 luni cei de pe urmă. Nici unul din membrii familiei mortului timp de un an nici nu cântă, nici nu joacă.

Mortul se ține 24 ore în casă. În timpul nopții nu se bocetește. Noaptea se face priveghiu. Înainte ca mortul să fie ridicat din casă, i-se pune un ban de argint în buzunarul drept și altul în gură. Cu acești bani este credința la Români, că sufletul mortului are să plătească dervenu lumii de veci.

Dervenu este locul de vamă, prin care sufletul trebuie să treacă spre a ajunge la lumea de veci. La acest punct

lucra în aceste zile nu e bine să-ți ții la casă.

Ana. Oh! Marie! acestea sunt vorbe goale. Nu știi, că nici călugării nu țin astfel de sărbători? După socotința mea aș zice, că aceste sărbători numai când era iobăgia s'au introdus, ca să aibă bietii iobagi mai multe zile libere. În aceste zile poți lucra, numai celelalte să le poți ține cum se cuvine, mai ales Duminecile.

Maria. Și oare nu-i păcat să lucrezi în zilele acestea?

Ana. Nu. Mie chiar fie iertatul părintele cel bătrân mi-a spus despre sărbătorile acestea. Fericite am fi dacă am pute ține cele-ce ne poruncește sfânta biserică.

Maria. Și oare acestea se nu fie scrise în cărțile bisericești?

Ana. Nu. Așa spun toți cărturarii noștri, că: Dintruiel, Dochia, Ileana graurilor, Foca, Germanu, Joile din Paști până în Rosalii nici pomană nu e, că doar' ar fi sărbători legate. Dacă noi am ține toate sărbătorile

vamal când ajunge, trebuie să treacă un riu mare, peste care se întinde o punte îngustă ca firul de păr păzită de marele Verzevul — cum îl numesc ei pe Satana — la picioarele căruia stă lungit un câne uriaș cu limbi de foc. Puțin mai departe pe malul râului stă un ânger cu sabie de foc; ear' la spatele lui stă Harlu cu o luntre. Sufletul ajungând după 40 zile la acest loc — mai nainte de 40 zile nu poate ajunge, căci în acest timp trebuie să caute toate lucrurile câte a văzut în viață — deodată se vede înghesat de Verzevul și de ânger. Unul trage spre el, celalalt tot așa. La urma urmelor se învoiesc ca Satana să pue într-o cumpenă păcatele, ear' ângerul în alta sufletul. Satana la această cântăreală este înșelat de oarece sufletul poartă cu el greutate de metal (banii), așa că cumpena se lasă spre ânger. Atunci ângerul îl ia de mână și-l aruncă în luntrea Harlui. Harlu îl trece pe malul lumii de veci. Ajungând acolo sufletul scoate banii din gură și din buzunar și-i dă lui Harlu.

După punerea banilor mortul este ridicat din casă, dus la biserică și înmormântat.

Când se pune în groapă mai toți cei de față aruncă asupra mormântului câte-o mână de țărână, zicând: »Sa îl 'hiba locul ulișor (să-l aibă locul ușor). Rudele după punerea mortului în groapă, pleacă spre casă fără a-și întoarce capul spre groapă. Ajungând în fața casei, o femeie mai tinere toarnă apă din vas pe mâni, celor cari se întorc dela mort, care și-le spală.

Masa este așternută, și la ea se ospătează toți aceia cari au însoțit pe mort până la groapă. A doua zi după înmormântare se face în a treia zi de moarte pomeană, ducându-se la groapă cu plăcintă și cu alte mâncări, când se pune și la capul mortului un ulcior cu apă și o candelă cu unt de lemn. I-se face în 9 și în 40 zile, în 3, 6 și 9 luni într'un an, în 2 și în 3 ani mari pomeni. La 3 și 7 ani se desgropă. Dacă întâmplător în vremea desgropării mortul nu este topit cu deservire, familia crede că ori mortul, ori vre-unul din familie este cu mari păcate și atunci cadavrul netopit se ia din groapă, se lipește de

acestea, atunci mai bine de-a 3-a parte din an am tot sedea. Nu știi, că și zicală le-a făcut la femeile cari tot sărbătoresc:

Lunia, Marția n'am lucrat,
Că m'am temut de păcat,
Mercuria e zi însemnată,
Nici n'am lucrat nici-odată,
Joile le țin legate
Nu lucru s'eu fac păcate,
Vineria e zi de post,
N'am lucrat, că n'am folos,
Sâmbăta m'aș apuca,
Dar' într-o zi ce-oi lucra?

Maria. Asta și eu am auzit-o, dar' o zic pentru femeile puturoase, cari numai tot sed.

Ana. Ba se potrivește pentru toate. N'ai auzit strigând cântecul sărbătorilor:

Sede lelea sub părete
Cu buzele dramboiete
Nu lucră că-s Dintruiel,
În ceea zi după ele;
Apoi 40 de sfinți,
Precum ști că din părinți,
Încă-i sărbătoare mare

Despre sărbătorile femeiești.

— Dialog între două femei. —

Ana. Bună ziua Marie!

Maria. Să ai sănătate!

Ana. Dar' ce-i, cum te mai lauzi, chiar de mulțisor nu te-am văzut?

Maria. Nu, căci am avut mult de lucru, apoi știi tu cum sunt de ocupate femeile primăvara cu lucrul casei și, fiindcă azi avem noi femeile sărbătoare, am cugetat să te cercet.

Ana. E drept, că e sărbătoare, dar' Doamne iartă-mă! eu aceste sărbători nu le țin, pentru-că sunt numai zile însemnate și nu sărbători legate.

Maria. O! noi totdeauna am ținut astfel de sărbători, că fie iertată bunica ne spunea, că cine lucră în aceste zile sau i-se fac bube, sau ceva altă boală, cu un cuvânt pățește ceva nenorocire și chiar și lucrul ce îl

ușa bisericeii, mulți popi sunt chemați a-1 ceti, cărora li-se plătește gras și după aceasta mai toți cunoscuții se duc și-l ating cu o vergea, zicând: »De mine ești ertat«. Se îngroapă din nou și la 9 ani ear' se cercetează. Dacă și atunci n'ar fi topit, se cetește cu archiereul.

Dacă vre-unul moare înecat și cadavrul nu 'i-se găsește, familia acestuia este tare supărată, pentru-că a murit fără mormânt și fără luminare. Însă cunoscuții familiei spre a ușura această durere, îngrămădesc petri la o răspântie de drum și asupra grămezii se pune o cruce cu numele înecatului. Familia când vede aceasta face un mormânt cu petrele îngrămădite și astfel supărarea 'i-se ușurează.

Dacă un rănit moare neprivighiat, Românii au credința, că acest mort se face vircolac după 9 zile dela înmormântare. Mai au credința, că acest vircolac ziua stă în groapă ear' noaptea se plimbă pe la casele rudelor, făcându-le chiar multe casne și pagube. Vircolacul numai Sâmbătă seara nu ese din groapă. De aceea în acea zi se duc la groapă, fac o bortă și ou o sulită de fer înroșită în foc străpung cadavrul și după aceea se pun mari cantități de var nestins pe groapă, acesta îl sting acolo pe loc. Prin acest mod vircolacul este omorât și familia nu are de ce se teme.

„Alb.“

G. Apostolescu.

PARTEA ECONOMICĂ.

Darea pe vinuri

și favorurile (înlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vii.

(Urmare și fine).

Socoteală pentru liberarea de dare se mai face totdeauna și când cu luarea în seamă sau conscrierea cantității de vin. Cel-ce ia în seamă vinul e dator să scadă din vinul supus dării drojdiile, precum și cantitatea de vin, care se perde prin ferbere, aburire și secare, căci pentru asta nu se plătește dare. Cât se se scadă, ne spun cele eseri-ate (pățite) în localitate. Legea zice în privința aceasta, că mai mult ca 20% (2 litri

la 100) nu se poate socoti pentru secare, ear' pentru ferbere și drojdii nu mai mult ca 10% la vinurile albe și 6% la cele roșii.

După-ce s'au scos la facerea socotelii procentele legale amintite mai sus pentru ferbere, drojdii etc. și se vede, că vin nu rămâne, cât ar trebui după socoteală, apoi pentru vinul, care lipsește, încă trebuie plătită darea, și anume cea scăzută, dacă vinul s'a folosit pentru trebuințele casei. Dacă vinul nu s'a folosit în casă, trebuie să se plătească darea întreagă. Asta se întâmplă de pildă atunci, când vinul, care lipsește, s'a dat în acelaș cerc de plată (comună) unei persoane, care n'are coală de controlă.

Darea scăzută, ce o pune legea pentru vinul hotărât folosirii în casă, e de regulă numai pentru vinul, care 'l-a înștiințat proprietarul pentru scopul acesta. Dacă vrea proprietarul după aceea să scadă sau să mărească cantitatea aceasta de vin, trebuie să facă înștiințare la cel-ce incassează darea înainte de încheierea socotelilor.

Se întâmplă, de un producător de vin își înștiințează tot vinul ca hotărât pentru folosirea casnică, plătind darea scăzută pentru el dintr'odată. Vrând mai târziu să vândă o parte din el în cantități de peste 50 litri, nu poate cere dela încassatorul dării să 'i plătească înapoi darea, ce o dăduse, pentru-că legea spune apriat, că darea de consum nu se dă înapoi. Restul de dare, adecă vechea dare pentru vânzarea de beuturi, trebuie să o plătească numai dacă el vinde de pildă vinul hotărât pentru folosire proprie în cercul lui propriu de încasare unei persoane, care n'are coală ei de controlă. În toate celelalte casuri — afară de vre-o călcare a legii de contribuție — datorința de-a plăti darea o are cumpărătorul.

Încheierea socotelii pentru liberarea de dare se poate face pe cale scurtă la cel însărcinat cu încassarea dării numai în cazurile, pe cari le-am amintit până acum anume. În toate celelalte casuri poate să îngăduie aceasta numai direcțiunea financiară. De cazurile acestea din urmă se țin acelea, în cari vinul, ce cade sub dare

1. Nu mai e bun pentru a fi beut de oameni, sau
2. Se strică de tot din vr'o pricină oare-care și
3. Se folosește la fabricarea de cognac (ordin. minist. de finanțe 50.017/887).

Darea nu se șterge însă pentru vinul, care deși s'a stricat (încărit), încât nu mai poate fi folosit ca beutură, totuși e bun pentru alte trebuințe, de pildă ca otet (ordin. ministr. de fin. 9290/878, 41.098/882 și 34.168/884).

Vinul stricat, dar' încă neînscriș pentru dare, poate fi folosit la ferberea de spirt, fără de-a plăti pentru asta darea de vin. Ferberea de spirt se poate îndeplini însă numai după hotărârile pentru darea de spirt (ordin. minist. de fin. 29.733/894).

Pe lângă cele spuse până acum mai trebuie observate încă și următoarele:

1. Cel-ce e îndatorat să plătească darea de vin, trebuie să înștiințeze pe încassatorul dării îndată-ce 'i-a fert mustul, încât acesta trebuie socotit ca vin. Încassatorul trebuie să iee la șase săptămâni după cules în seamă tot vinul de prin pivniți și cantitatea aflată o înscrie în coala de controlă în rubrica »Venite«, borhotul și mustul în rubrica »Cheltueli«. Dacă se întâmplă la luarea în seamă de se află mai puțin vin, decât s'ar fi putut aștepta după-cum s'a făcut înștiințarea, atunci încassatorul e îndreptățit să potrivească deosebirea după hotărârea legii, socotind adecă pentru 15 hectolitri de borhot de vin 11 hectolitri must și pentru 11 hl. must 10 hl. de vin.

2. Beuturile supuse dării pe vinuri se pot aduce în cercul de încasare al dării, fără îngăduire cerută, numai pe drumurile publice principale. Căratul se poate face începând din 1 Aprilie până la sfârșitul lui Septemvrie numai dela 5 ore dimineața până la 9 seara, în celelalte luni ale anului numai dela 7 dimineața până la 7 seara.

3. Aducând cineva vr'o beutură supusă dării pe vinuri într'un cerc oare-care de încasare, atunci e dator să înștiințeze mai înainte la cel îndreptățit la încassarea dării felul și cantitatea beuturii aduse și locul și timpul, când o va duce la pivniță. Hotărârea aceasta e făcută și pentru vinul, care se aduce de probă (ordin. minister. de finanțe 5183/892).

4. Persoana îndreptățită să încasseze darea cercetează felul și cantitatea beuturii înștiințate ori aduse, face o boletă de dare, pe care o dă după primirea banilor celui-ce au plătit darea. Până n'au primit aducătorul vinului aceasta boletă, nu-'i este ertat fără învoirea celui îndreptățit la încassarea dării să descarce sau să așeze vinul în vr'o

Lucru 'n mână nu îl are,

Vine Foca, Germanu,

Nu prinde-'n mână acu,

Apoi câte sărbători

Șede ea după cuptor.

Vezi și acestea tot nouă ne sună.

Maria. Vezi, ori-și-cum zic toți, dar' tot nu pot lăsa sărbătorile acelea. Doar' chiar mama 'mi-a spus, că o vecină a noastră a țesut pânza în ziua de Dintruiile și pe când era pânza la înălbit 'i-a dus-o un vânt mare și toată 'i a înfășurat-o de niște arbori.

Ana. Știu, că s'a întâmplat și astfel de cas, dar' nu pentru-că a lucrat-o în zilele acelea a dus-o vântul și nici numai a vecinătă a dus-o vântul, ci și a altor femei, cari au înălbit atunci. Vina la aceasta o poartă femeile, cari nu 'și-au strîns pânza, când a vîzut acel timp. Vînturi de acelea sînt mai cu seamă primăvara și toamna și se numesc volbură.

Maria. Vîd, că tare ești necrezătoare. Dar' nici aceea nu o știi, că Joile din Paști până în Rosalii le țin ca să nu fie vremuri

grele. Vîrtolemeul, ca să se învertoase grăul, Germanul ca se nu bată ghiața (grindina), căci el o poartă. Și mie îmi rămâne lucrul în aceste zile, dar' caută să le țiiu.

Ana. Dacă chiar voiești să te convingi despre sărbătorile acestea, că nu-'s legate, poți întreba pe preotul nostru.

Maria. Așa voi și face. Cele aflate 'ți-le voi spune și ție. Rămăi cu bine!

Ana. Să ne vedem sănătoase.

Ioachim Pop.

Doi cerșitori.

Cum s'a întâmplat cum nu,

eu n'o pot spune,

Destul că la un cap de pod,

erau doi cerșitori,

Unul din ei făcea cruce,

altul făcea rugăciune.

Fie-vă milă și pomană,

cereau la trecători.

Unuia-i umbla mai bine,

avînd loc mai cerșat,

Altuia din contră slab,
fiind el mai depărtat

Cătră seară se 'ntălniră

și făcându-'și socoteală

Cel care-și făcea tot cruce

nu prea eșia la vîpseală,

Și din asta ceartă mare,

ba se 'njură țigănește:

— De poftim! El cerșitor!

el d'abia de ieri cerșește

Și-'i umblă mai bin' ca mie,

Apoi să nu ai mînie?

Eu cerșesc de ani de zile,

Ba sînt cerșitor de neam,

Nu ca tine, măi Vasile,

Că cerșești d'abia d'un an.

Tacă-'ți gura nu-'mi vorbi,

Că tu neamul meu nu-'l ții,

Ah când mă gândesc la mamă,

Că murit ca o sormană

De 'mbulzeală la pomană.

București, 1901.

I. Căndea.

clădire, afară dacă are drept după lege, ca să fie scutit numai decât de plata dării și dacă au și cerut într'adevăr scutirea aceasta.

Darea pe vinuri se prescrie, adică nu mai poate fi cerută după drept:

1. Dacă n'a fost orânduită în restimp de 5 ani de cel îndreptățit la încassarea ei. Începutul acestui restimp de 5 ani se socotește dela ziua, în care s'a făcut beutura, vinul, mustul etc.

2. Dacă în restimp de 5 ani socotiți dela anul orînduirii ei n'a fost nici cerută, nici într'un fel oare-care asigurată, adică cerută judecătorește ori altmintrelea și apoi întabulată etc.

În privința pedepselor hotărâte pentru călcarea acestei legi sînt de însemnat următoarele:

Dacă se înștiințează vinul vîndut ca-și-cînd s'ar fi folosit pentru trebuințele casei sau dacă se vinde vinul înștiințat pentru trebuințele casei fără de-a înștiința vînzarea aceasta mai întăiu, trebuie să plătească cel-ce a călcat legea în felul acesta pentru tot vinul înștiințat pentru trebuințele casei întreaga dare, așadară nu cea scăzută, și pe lângă asta încă și darea, cu care a înșelat, odată pînă la de 8-ori. Dacă nu se poate hotări darea, cu care a înșelat, i-se poate da o pedeapsă dela 200 pînă la 1000 de coroane. Pe lângă asta direcțiunea financiară îi mai poate lua ori-ce drept de-a se mai pute folosi în anul acela de darea scăzută.

Cu 20 pînă la 200 coroane se pedepsește acela, care împedecă pe cei îndreptățiți la încassarea ei în îndeplinirea slujbei lor. Cu 10 pînă la 400 cor. se pedepsește acela, care vatemă sigilul (pecetul) sau încuietorea pusă de persoana în slujbă.

De patru pînă în de opt-ori mai mare are să plătească darea înșelată, acela:

1. Care duce și descarcă într'un cerc de încassare astfel de beaturi etc., cari sînt supuse dării, fără de-ale fi înștiințat.

2. Care cară beaturi supuse dării noaptea sau pe drumuri oprite (pe drumuri lăturișe etc).

3. Care face la aducerea beuturilor sau la trecerea cu ele înștiințări mincinoase cu privire la cantitatea lor.

4. Care nu face înștiințarea în timpul hotărît de lege.

5. Care are mai mult vin, decât poate să dovedească cu coala de controlă, boleta sau într'alt fel.

6. Care înștiințează, că duce din pivniță o beătură, pentru care nu s'a pus încă darea, dar într'adevăr el scoate într'adins apă sau o beătură, care nu e supusă la nici o dare mai mică.

7. Care are o coală de controlă și ține în pivnița lui apă sau altă beătură ne-supusă dării, cu care vrea să înlocuiască când cu controlările și facerile socotelilor scăderea de vin.

Săpatul cucuruzului.

Pentru-ca grăunțul sîmănat în pămînt se poată afla acolo toate recerintele de incolțire, creștere și vegetare, se recere conlucrarea mai multor puteri. Acestea puteri sînt sau din partea omului și a vitelor de lucru sau din partea înrîurîntelor aerului, cum e căldura, umezeala, lumina și starea aerului.

Mai întăiu se recere puterea vitelor de lucru și a omului (pe unele lo-

curi a vaporului sau a electricității) pentru a ara și a pregăti bine pămîntul de sîmănat, căci altcum nu s'ar alege nimic de toată sîmănta sîmănată acolo, precum știm, că nu s'a ales nimic nici de sîmănta din evanghelie, care a căzut în locul nelucrat.

După aceea se recere din nou puterea omului singur, sau împreună cu a vitelor de lucru, pentru a sîmăna cu mîna sau mașina de sîmănat sîmănta de lipsă. Când și aceasta lucrare e isprăvită, pentru un timp oare-care lucrarea omului și a vitelor încetează și se începe lucrarea puterilor naturale.

Fiecare grăunț de sîmăntă are câte două părți de căpetenie: miezul sau partea făinoasă și colțul sau embrionul. Din acesta de pe urmă poate să incolțească, crească și să se desvoalte tot asemenea plante, cum au fost și acelea, din cari s'a desvoltat numitul grăunț.

Grăunțul de sîmăntă ajungînd în pămînt bun și acolo fiind pîtruns de căldura și umezeala de lipsă, se putrezește, adică se începe ferberea materiilor, cari îmbracă colțul, precum se întîmplă aceasta și cu ferberea mustului de vin și pînă-cînd poate să se nutrească cu mustul din pămînt, se nutrește din miezul care-l îmbracă, întocmai după-cum se întîmplă și cu germul sau plodul de pui, ce se află în ou, care încă se nutrește cu gălbînșul și albușul aceluia, pînă-cînd poate să spargă coaja și să iese afară la lumină.

După-ce colțul s'a nutrit astfel cîtva timp cu miezul ce-l încunjură, o parte a aceluia, așa numita radiculă, din care mai tîrziu se desvoaltă rădăcina, se întinde prin pămînt în jos, ear' ceealaltă parte, așa numita plumulă, din care mai tîrziu se desvoaltă trunchiul, crește afară din pămînt, dimpreună cu cele două aripi sau cotiledoane, cari acoper colțul grăunțului.

Îndată-ce tinăra plantă a eșit din pămînt și începe a crește, se începe lupta ei de viață cu celelalte plante ce o încunjură, precum sînt buruienile, cari încă se îmbulzesc, ca să răpească din nutrîmîntul aceleia. Lăsată în starea aceasta, de sigur tinăra plantă ar trebui să piară, precum ar peri și un miel, vițel ș. a. căroră le-ar suge alți frați mașteri laptele lor.

Acum se începe lucrarea omului ajutată de-a vitelor de lucru, prin care se taie, curăță și sterpesco plantele nefolositoare, pentru-ca cele sîmănate să poată aduce rodirile de lipsă. Lucrarea aceasta se numește săpatul tinerilor plante.

Săpatul se poate face în două feluri: cu sapa de mîna și cu mașina de săpat. Săpatul cu sapa de mîna se face pe rînduri, ear' cu mașina se sapă locul dintre rînduri. Prin săpat stîrpin buruienile nefolositoare, mîrunțim mai bine pămîntul, adunăm pămîntul roditor la rădăcinile tinerelor plante și înlesnim intrarea căldurii, a umezelii și a aerului la rădăcinile plantelor de sapă.

Între plantele de sapă se numără și cucuruzul. Acesta se sapă pe la noi de două-trei-ori. Mai întăiu se sapă îndată-ce i-s'au ivit cele două frunze mai mari de pe delături și au ajuns oare-care mărime ceva mai însemnată. A doua-oară se sapă ceva mai tîrziu, cînd cucuruzul începe a acoperi

cu frunzele lui pămîntul, pentru-ca după sapa dintăiu buruienile nu mai pot strica așa tare cucuruzului, de oare-ce el crește, tot mai cu putere și astfel umbrește buruienile, cari se mai încuibază la rădăcinile lui.

Timpul cel mai potrivit pentru săpatul cucuruzului este atunci, cînd pămîntul nu e nici prea moale, dar' nici prea tare, ci se află în gradul de mijloc al umezelei și uscăciunii. A sapa cucuruzul cînd e prea moale, nu numai că nu e folositor, dar' poate deveni chiar stricacios, cu deosebire cînd nu se mușurește, de oare-ce după aceea numai ce vedem, că se îngălbinește și stă oarecâtva timp și cu creșterea pe loc.

Cu prilejul săpatului de a doua și a treia-oară firele prea dese se răresc ear' puii de pe la rădăcina lor deasemenea se rup, fiindcă puii aceia încă ar suge o parte bunicică din mustul, cu care se nutrește firul de cucuruz.

La săpatul de pe urmă se adună pămîntul cel lucrat sau țărîna pe lângă rădăcinile firelor de cucuruz, adică se mușurește precum se mai zice pe unele locuri. Unii susțin, că mușuritul acesta nu ar fi tocmai de neapărată trebuință, de oare-ce și așa neadunat ar putea rodi cucuruzul. Acestia se vede, că nu-și prea dau seama despre folosul mușinoaielor, ce se adună pe lângă firele de cucuruz.

Mai întăiu mușinoaiile acelea, dau oare-care razim firelor de cucuruz, ca să nu le doboare vînturile mai mari ș. orcanale, cari adese-ori domnesc în țeara noastră și de multe-ori le încovoie și pleacă și așa cu mușinoaiile de pe lângă ele. A doua-oară cum se adună mușinoaiile acelea din pămîntul cel lucrat dela suprafața locului, conțin în sine cel mai bun și mai mult nutrîmînt, pe care-l află firul adunat la un loc, de unde apoi mai ușor îl poate suge cu rădăcinile cînd ploaia și se scurge din el. A treia pe timp de secetă, mușinoaiile acelea pot să țină în sine timp mai îndelungat umezeala de lipsă pentru fir, ear' al patrulea folos dela mușinoaiile il avem că acelea ridică oare-cum și locul pe lângă firele de cucuruz, așa că dacă ploaia, apa nu poate sta tocmai la rădăcinile aceloră.

După săpatul din urmă al cucuruzului lucrul omului încetează încîtva și el nu mai prea are alte de făcut, decât de a-l mai rări și a rupe puii, cari se ivesc pe la rădăcinile firelor.

În privința răritului la cucuruz, se zice pe unele locuri, că firele trebuie se fie așa departe unele de altele, încît să poată dormi o vită între ele. Răritul acesta însă ni-se pare prea peste măsură, de aceea s'a aflat o măsură mai potrivită și cu privire la rărit și anume: că depărtarea dintre rînduri să fie și între fire, adică precum sînt de departe rîndurile unul de altul, tot așa să fie și firele de cucuruz.

Cu răritul și plivitul puilor dela rădăcinile cucuruzului, lucrarea omului încetează pînă toamna cînd se începe culesul lui. Dar' lucrarea înrîurîntelor atmosferice nu încetează pînă toamna, cînd se începe culesul lui. Între acestea înrîurînte se numără mai întăiu căldura.

Căldura este izvorul de viață nu numai al omului și animalelor, ci și al

plantelor, pentru-că fără de căldură plantele nu ar pute încolți, nu ar pute crește și ajunge la coacere. Isvorul cel nesecat de lumină și căldură este soarele, care prin razele lui puternice revărsă viață tuturor ființelor și plantelor de pe pământ.

Între toate sămănăturile, cucuruzul iubește — pe lângă un pământ bun și gras — mai mult căldura, fiindcă el și este o plantă mai mare și mai puternică decât celelalte. De aceea și vedem, că în ținuturile mai reci și lipsite de căldură, cucuruzul nu se prea face, sau dacă se și face, apoi nu se coace cum se cade.

Umezeala este tot așa de lipsă pentru plante ca și căldura, de oare-ce fără umezeală nu ar pute încolți și crește tinăra plantă. Isvorul cel nesecat de umezeală este ploaia, care adapă toate ființele și plantele de pe pământ. Atât prea multa umezeală, cât și prea multa căldură sunt une-ori stricătioase sămănăturilor.

Aerul încă este de neapărată trebuință la nutrirea plantelor, de oare-ce fără acela plantele ca și omul, s'ar înăduși și s'ar usca. Aceasta se poate vedea mai bine la înecările (vărsările) de apă, când aceasta ca mai grea silește aerul dela rădăcină să iese afară, după care și plantele încep a se îngălbinii și mai pe urmă chiar a se și usca.

Plantele nu înghit (inspiră) aerul așa curat ca oamenii și animalele, ci amestecat, când îl absorb prin rădăcini îl amestecă cu un fel de leșie numită acid nitric, ear' când îl înghit prin foi cu un fel de must, așa numit amoniac.

Când s'a săvârșit săpatul cucuruzului după recerintele de mai sus; când binecuvântarea lui Dumnezeu cu căldură și ploaie încă urmează la timpul de lipsă, atunci economul poate privi în liniște la rodirile sale, știind că acelea îi vor și răsplăti lucrul lui cu prisosință.

Ioan Georgesen.

Caprele de Șvițera.

Pentru îmbunătățirea rasselor de animale domestice, ce le țin economii nostri, se ivesc aproape în toate părțile semne îmbucurătoare. Numai în privința îmbunătățirii soiului de capre nu s'a făcut chiar nimic, ceea-ce nu e bine, căci capra, numită cu drept cuvânt vaca săracului, e un animal, care se mulțumește cu grijă puțină, dând în schimb mult omului, ce o ține la casa sa. Încâtva se esplică însă puținul interes față de capre și prin împrejurarea, că în contra bietelor capre s'a pornit din partea autorităților noastre o goană mare, făcând ele mari stricăciuni mai ales în grădinile, tufișurile și chiar pădurile mai mari ale noastre. Și în cazul acesta nu sunt ele singure vinovate și pe lângă o pază bună, un mod de îngrijire rațional, împreunat și cu ținerea în grajd, se pot ușor ocoli pagubele, ce ele tot din negrija noastră le-ar pute face.

În Germania, care are o populație așa de deasă și așa de sporitoare, încât deși în toți anii emigrează sute de mii, totuși nu se simte, sunt înființate reuniuni economice anume pentru economia de capre. În Hessa, Vittenberga și alte state ale Germaniei sunt înteme-

iate de cătră aceste reuniuni anume stațiuni pentru prăsirea caprelor. Cunoscută sunt în privința aceasta stațiunile de prăsilă dela Pfungstadt, Rüdigen, Wintersheim, Alzei, Tuttlingen și Vaihingen.

Drept capre de prăsilă se folosesc cele de Șvițera. Acestea se bucură la economii pricepuți din cauza multului lapte, ce-l dau, de un renume așa de mare, încât toți, cari voesc să se ocupe cu economia de capre sau să-și îmbunătățească soiul, ce-l au, le folosesc pe acestea. Cel mai cunoscut soi de capre de Șvițera sunt cele de Saanen. Capra de felul acesta e albă-n păr, mărsoară și dă pe an până la 500 litri de lapte. Un alt soi cunoscut e cel de Guggisberg. Capra aceasta e ceva mai mică, ca cea de Saanen, e lăptoasă și se dedă ușor să trăească în grajd. Și soiul acesta e de regulă șut. Perii ei nu prea lungi sunt albi și bălțați cu negru sau fumuriu. Și dacă nu dă chiar atâta lapte ca capra de Saanen, cât dă, dă regulat și pe lângă nutriție și îngrijire bună se poate și mări cantitatea.

SFATURI.

Un probat mijloc contra creșelor pe față. Se se amestecă în lapte cald făcând un aluat moale: 20 gr. de tanin cu tot atâta peatră acră (alaun) și 20 gr. scrobeală (intăreală) de urez pisată și cernută. Cu acest preparat trebuie unsă fața. Efectul bun se va vedea în curând.

Părul moale pe care nu-l prinde bine ferul de încrețit, e bine să se înmoaie din când în când în apă ferbinte. Făcând aceasta se frisează mai bine.

Contra căderii părului. Într-o jumătate de litru de vin, amestecă o linguriță de sare și un gram și jumătate de chinin.

Cu această soluție se spală capul în fiecare seară. În scurt timp căderea se oprește.

Păstrarea ouălor. Dissolvăm 2 grame de manganhiperocsi, (se capătă la apotecă), în 2 litre de apă, amestecăm bine și punem ouăle proaspete în fluiditatea aceasta, ca să le acopere. Ouăle, ce vrem să păstrăm, trebuie să fie curate, fără necurătenii pe coaje, căci dela locurile acestea încep să se strice și ele. După un cias le scoatem, le ștergem bine și le învâlim în hârtie sugătoare. Puse într'un coș sau într'o ladă și păstrate la un loc sbicit, unde să nu poată îngheța, se țin și 5—6 luni, fără să se strice.

Sigilarea epistolelor, ca să se nu poată desface, fără de-a cunoaște, nu e lucru greu. Vaporii sau apa ferbinte desfac un sigil de gumi și chiar și de bulină (oblată); un fer ferbinte topește ceara, luând mai nainte cu ceară un chip al sigilului, folosind însă buline și ceară de sigilat deodată, punem pe oricine în imposibilitate de-a desface o epistolă, fără-ca să se cunoască. În scopul

acesta lipim pe o epistolă bulină umezită bine, o lăsăm să se sbicească, găurim hârtia pusă peste ea cu un ac mai gros apoi sigilăm peste ea cu ceară. Sigilul acesta nu se poate desface nici cu ferul ferbinte, nici altminterlea.

Plăcintă cu brânză. Luăm făină, brânză frecată pe răzătoare și unt în părți egale, punem puțin piper și sare, amestecăm totul cu unul sau două ouă și formând mici pogăcele, le coacem în cuptor.

Știri economice.

Calea ferată Turnul-roșu — Rimnic-v. e gata și se va deschide în curând. Drumul dela Pesta înspre București e scurtat prin aceasta linie cu 150 chlm. față de încunjurul pe la Predeal.

Filiala băncii austro-ungare din Murș-Oșorheiu și-a început activitatea.

Pentru Săcui acopere ministrul de agricultură din fondurile statului 20 la sută din cheltuiala, ce o vor avea comunele cu procurarea animalelor de prăsilă.

Valorisarea poamelor. Așteptându-se o prea frumoasă recoltă de poame în comitatele Maramureș, Solnoc-Dobăca, Hunedoara, Alba-inf. și Bereg, ministrul s'a adresat cătră comisiunile economice ale acestor comitate, recercându-le ca să-și comunice comunele, în cari s'ar pute înființa societăți comerciale pentru valorisarea poamelor, fiind el gata să trimită oameni esperti în scopul acesta.

Economii (ferme) model s'au mai înființat în Satulung și Feldioara-Brașovului. Până acum sunt 70 astfel de ferme în țeară.

O agentură pentru mijlocirea de posturi pentru meseriași și aplicați la comerț se înființează cu 1 Iunie a. c. în Sibiu de cătră Hermannst. Bürger- und Gewerbeverein. Serviciul e gratuit.

Pentru apărarea contra cărăbușului de grâne a publicat ministrul de agricultură o instrucțiune, pe care o capătă ori-cine gratuit adresându-se la Magy. kir. rovtartani állomás. Budapest V. Nándor-utoza 28.

Contrasemnarea avocatului în cause de carte funduară. Recursele înaintate în cause de carte funduară nu se pot respinge sub cuvânt, că lipsește contrasemnarea unui avocat, deasemenea nici din cauză de defecte formale. (Curia reg. sub nr. 4294 dela 11 Ianuarie 1901).

CRONICĂ.

Patronul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“. Î. P. S. Sa domnul arhiepiscop și metropolit **Ioan Meșianu**, din privilegiul sfintelor sărbători ale **Pogorîrii Duhului Sfânt** a binevoit a contribui la fondul de 20 bani, creat de reuniunea sodalilor nostri, pentru cumpărarea unei case cu eventuală hală de vânzare pe seama meseriașilor români din Sibiu suma de 300 cor.

Instalarea canonicilor din Blaj. În ziua de sf. Rosalii, sa'u făcut în Blaj instalarea canonicilor promovați și a celor nou denumiți, Revs. Domni **Ioan V. Rusu** și **Dr. Isidor Marcu**. Instalarea sa'u făcut cu solemnitatea obicinuită imediat înainte de sfânta liturgie, în decursul căreia a pontificat însuși **I. P. S. Sa Metropolitul Victor**.

Nou avocat român. Cu plăcere aducem la cunoștința publicului român, că dl **Dr. George David** și-a deschis cancelarie de avocat în Abrud, strada **Francisc Deac** nr. 86.

Focul dela Porcești. Marți, în 4 Iunie 1901, la orele 12 și 1/2, s'a escut foc în comuna Porcești, care fiind ajutat de un vânt dela vest, a ars aproape 2 părți din 3 din întreaga înfloritoare comună. Oameni erau mare parte duși la munte. Au arși și edificii solide, căși și suri multe, nu numai cele de lemn acoperite cu paie. — Dintre pompierii comunelor învecinate au sosit mai întâiu la locul sinistru cei dela Racovița în frunte cu parochul, notarul și primarul, cei dela Boița, după aceea cei dela Șebeșul-inferior și superior, cei dela Tâlmăciu, cei dela Avrig și Tâlmăcel, cari după puțină au localizat focul. S'a simțit mare lipsă de apă. — Fântânile au fost foarte rari și au apă puțină. Miseria e foarte mare, dauna e de peste 100 mii florini; mulți oameni venind acasă n'au mai aflat decât pământul și și acela ardea! Mulți voiau să se arunce în foc văzând că nu mai au nimica! Desperate la culme!

Se impune colectă în favorul nenorociților!

Medic român. Dl **Dr. Valeriu Laslo**, medic em. de regiment, a fost ales medic comunal în Bocșa-română.

Iubileu de 25 ani de serviciu s'arbează dl **Traian Linția**, învățător în Căcova bănațeană, în legătură cu examenul de vară, ce se va ține în 9 Iunie n. a. c. în localul școlii române de acolo.

Lupte sângeroase între aliații din China. În 21. c. au voit să împedeze vânătorii englezi din Wales, cari făceau serviciu de poliție pe drumul către Tacuba, pe niște soldați francezi dela intrarea într-o casă. Francezii s'au opus cu baionetele. Englezii au puzcat dintru întâiu în aer, dar alergând în ajutorul Francezilor și soldați germani, s'a încins o luptă formală, în care au fost răniți 3 Francezi, 5 Germani, 4 Englezi și 1 Japonez. Un soldat francez a fost ucis. Unui detașament german sosit în urmă numai cu greu i-a succedat să împedecă o vârsare mai mare de sânge.

De-ale timpului. După raportul institutului meteorologic din Budapesta, în 30 Maiu au fost în Ungaria, excepționând partea sudică și sudostică a țării, aproape pretutindenea viore, în multe locuri și grindină, care au cauzat multă pagubă.

„Deșteptarea“, organul partidului popular național din Bucovina, a început să apară în nou format, mai mare și mai cu gust aranjat, ca în trecut. Lărgindu-i-se prin această spațiu, „Deșteptarea“ va fi în viitor mai bogată și mai variată, cuprinzând articoli și știri despre toate acțiunile și mișcările naționale ale Românilor din Bucovina.

Antisemitismul se lățește și în Brasilia tot mai tare. În unele locuri au fost revolte formale, cari toate țintesc la alungarea Jidovilor. În orașul Cameta locuitorii aduși la sapă de lemn prin j furile cămătăriei jidovești s'au înarmat, au adunat pe toți Jidanii fără deosebire de sex și etate și i-au scos afară la câmp. Ce s'au ales din acestia, nu se știe. Poliția n'a cutezat să intervină.

Vasile Alexandri — în ediție populară. Pe lângă broșurele mai nou ale „Bibliotecii pentru toți“, în cari au apărut poeziile lui Alexandri, institutul de arte grafice și editură „Minerva“ din București, strada Isvor 80, a scos într'un drăguț volum artistic cartonat toate poeziile iubitelui Alexandri. Doine, lacrimioare, suvenire, mărgăritărele, pasteluri, legende, ostașii nostri și varia, toate sunt cuprinse în acest volum de 344 pag., care costă numai 1 coroană 50 bani. Poeziile lui Eminescu în ediție ieftină, ale lui Alexandri asemenea, nu mai permit nimănui să se scuse, că nu le are în biblioteca sa, fiind prețul prea urcat.

Școale de stat. Ministrul Wlasics printr'o ordinațiune a sa a dispus edificarea a trei școale de stat în comunele Chintău, Ghila și Almașul-mare din comitatul Clujului. Atragem cu insistență atențiunea autorităților școlare din respectivele comune asupra acestei încercări șoviniste. Școalele confesionale s'au bine grijite și băieții de Români s'au nu fie trimși la școala de stat, care are scopul să le răpească limba lor națională.

Matriculele civile. Din raportul ministrului de interne despre matriculele civile în anul 1899 sunt interesante următoarele date: În întreaga țeară au funcționat 4881 conducători de matricule, între cari 3577 locțiitori. Statul a spusat cu matriculele 2,316.042 cor., lângă cari trebuie adăose 821.322 cor. puse în cărca comunelor, așadară în total de 3,137.364 cor., o cheltuală, de care puteam rămâne foarte bine scutiți, dacă n'ar fi fost „ideea“.

Combaterea alcoolismului. *S-tul sinod al României*, în ședința sa dela 4 Maiu, a admis propunerea **I. P. S. Sale Metropolitului-Primat**, ca preoții să țină în biserici predici în contra alcoolismului.

Garda fumează, dar' nu se predă. Din Anvers se scrie: În decursul deprinderilor, ce le făcea garda civilă în Velodrom, un gardist nu voia să-și iee țigara din gură. Tras la răspundere și gardistul făcând scandal, oficerul a vrut să-l aresteze. Garda întreagă s'a răsculat atunci, a întors puștile cu patul în sus, a dărâmat locuința portalului dela casa de exerciții și a plecat apoi în oraș cântând marseleza.

Canal între Marea-Neagră și Caspică. Ministrul rusesc de finanțe studiază proiectul noului canal, care va lega Marea-Neagră cu Marea-Caspică. Inginerul englez **Vilson** și cei doi ingineri ruși, cari au alcătuit proiectul, evaluează cheltuelile la 300 milioane ruble, ear' lungimea canalului o fixează la 550 verste.

Jidovirea serviciului sanitar în Bosnia. De când a fost numit **Dr. Kobler**, Jidan, șef al serviciului sanitar din Bosnia, din cei 97 medici ai acestei provincii sunt 48 creștini și 49 Evrei.

Fotografarea lunii. Din New-York se comunică, că în observatorul „Howard“ a succedat fotografarea lunii. Fotografiile arată în mod neîndoios, că indeosebi în partea polilor e zăpadă.

Ucigași condamnați. În procesul pentru omorul lui **Dominic Dozsa**, fost proprietar în Aiton și ucis de **Ioan Doroiu** și **Manoilă Podar**, a fost condamnat cel dintăiu la temniță pe viață, ear' al doilea pe 12 ani.

Un joc fatal. **Mercuri** d. a., 29 Maiu n., doi copii din Mesiciu, comună română aproape de Vârșet, **Popescu** și **Drăguța**, s'au jucat acasă cu pușca, care din nefericire era chiar încărcată. Cum și de ce, nu se știe, că copilul de zece ani **Drăguța** a puzcat pe **Popescu** (de 8 ani). Fiind zi de lucru, părinții lor nu erau pe acasă. **Drăguța** îl luă apoi pe **Popescu** mort în spate și-l ascunse într'un tufiș aproape de casă. A doua zi, **Joi**, au găsit cadavrul nefericitului. Causa s'a luat în cercetare.

O cauză curioasă de moarte. **Hornarul** **Ios. Nagy** din Lugoj a murit într'un mod deosebit. Nevastă-sa cumpărase varză (curechiu) acră, printre care se aflau frunze de viță de viie. Amândoi s'au bolnăvit, mâncând din acea varză, dar nevasta s'a însănătoșat, pe când bărbatul a murit. Cercetându-se s'a aflat, că frunzele erau de cele stropite cu vitriol în contra peronosporiei.

O păcăleală burică. Văzând **Englezii**, că nu pot birui cu **Burii**, s'au apucat de un timp încoace să ardă casele, nemestiile, clăile de fân ș. a. ale **Burilor**. Vine într'o bună zi un oficer-tăciunar la casa unui **Bur**, și-i spune, că trebuie să-i ardă stogurile cele mari de ovės, cari erau în curte. După-ce au ars tot ovėsul și vitejii Englezii se găteau de plecare, zice **Burul**: „Toate ca toate, dar' ce va zice generalul vostru, când va auzi, că i-ați ars ovėsul, care nu e al meu, ci al Englezilor, cari 'mi-l-au plătit anul trecut“.

De-ale rachiului. Într'o cărcimă din **Timișoara** 2 prieteni atăta s'au cinstit cu rachi, până - când unul scoase cuțitul și-l implantă în pieptul celuilalt.

Furtună grozavă a fost în 30 Maiu în **Püspök-Ladány**, comit. **Bihor**. Grindina era de mărimea nucilor, cauzând pagube foarte mari. Viile și pomii sunt nimiciți. — În **Pecica-veche** din comit. **Aradului** a trăsnet în casa lui **G. Barbu**, care a ars de tot. Din casa lui **Barbu** a sărit fulgerul peste uliță în casa lui **Petru Cădariu**, căruia i-a zdrobit toate mobilele din casă, dar' n'a mai avut putere să o aprindă.

Convocare. **P. T. D.** membri ai „Reuniunii de înmormântare“ din **Borgo-Prund**, prin aceasta se convoacă a se prezenta la ședința generală, ce se va ține la 9 Iunie (Duminecă) a. c., în sala hotelului din **Borgo-Prund**, pe lângă următorul program: 1. Censurarea rațiunii reuniunii pe anii 1898, 1899 și 1900 și darea absoluturului comitetului. 2. Alegerea presidentului, vicepresidentului și a comitetului. 3. Propuneri eventuale. **Teodor Vărmășag**, președinte: **Harion Bosga**, notar.

Daruri pentru biserică. Curatorul bisericesc din comuna bisericească Cut își ține de sfântă datorință a aduce mulțumitele sale pe calea publicității Stimatei Doamne Elena Nestor din București, pentru prețiosul și frumosul dar ce a făcut sfintei biserici din loc, și anume: O cruce de argint de China în valoare de 30 fl. sau 60 coroane. Primească deci pe această cale recunoștința și mulțumitele poporului întreg; Dumnezeu să-i răsplătească jertfa adusă pe altarul bisericii noastre însutit.

I. Bitea, paroch.

Esamenele de calificare în învățătorească se vor ține pentru dieceza Aradului în zilele de 14/27 Iunie până la 16/29 eventual 30 Iunie a. c. în sala mare a seminarului diecesan. Petenții să-și înainteze petițiile ajustate în regulă la consistorul cel mult până în 7/20 Iunie a. c.

Dela curtea italiană. Din incidentul evenimentului îmbucurător dela curtea regală masse enorme de popor au circulat pe stradele Romei, care era iluminată și împenată cu steaguri. Regele a dat o amnestie pentru cei condamnați pentru delict de presă, duel și deserțiune de pe năile comerciale, pentru participanții la răscoala din anul 1898, cu excepția celor ce au comis omoruri, și pentru contravenienții la legile administrative și fiscale. — Conform dorinței regelui, botezul micii princese se va săvîrși în mod cât se poate de simplu, probabil într-o capelă mică a palatului regal. — În ședința camerei a propus presidentul alegerea unei comisii, care să felicite părechea regală. »Mergem cu toții!« a fost răspunsul. — Numele princesei va fi Jolanda Margherita. — Părechea regală e căsătorită din 24 Octomvrie 1896, așadar aproape de 5 ani. Doica aleasă de medici, țeranca Maddalena Cinti, e nevastă foarte frumoasă, care se va ferici în urma slujbei ei. Pe lângă întreaga întreținere regească dela curte capătă lunar 150 lire (lei) plată și câte un dar de 10000 lire, când îi va eși princesei primul dinte, când va face primul pas și când va roși primul cuvânt. Afară de aceea va primi la concediare 16000 lire și până la finea vieții o pensiuune anuală de 1200 lire.

Petrificarea cadavrelor. În institutul anatomic de sub conducerea profesorului Dr. Mih. Lenhossek din Budapesta i-a succes unui medic din Africa de sud Dr. Iosif Stroian, de origine din Fiume, să petrifice cadavrul unui copil. În scopul acesta băiază cadavrul în trei scalde, fiecare făcută cu substanțe deosebite. Prima scaldă desinfectează cadavrul, a doua îl petrifică, a treia dă trăsurilor feței și corpului forma de mai nainte. În fiecare din aceste scalde trebuie să stea cadavrul 1—2 zile. Un cadavru bine conservat se petrifică în 8 zile; dacă i scoate intestinele și celelalte măruntăi, în 2 zile. — Succesul experimentului făcut e adevărit oficios de profesorul Dr. M. Lenhossek. Cadavrul copilului petrificat se poate vedea în colecțiunea institutului anatomic.

Pentru cei cu rivali. Un avocat și a fidanțat o domnișoară. Au mers la oltă la bal — unde au făcut cunoștință cu un inginer din Viena. Inginerului i-a plăcut fata și încă la bal i-a făcut ofertă de căsătorie. Măne avocatul primește îndărăt inelul. Avocatul era convins, că fata numai din neprecugetare a făcut pasul acesta — și se cugetă cum să-și recapete fericirea perdută. Scrie două epistole, una inginerului și una viitoarei soacre! »Onorată doamnă! Gratulez la noul noroc! Ca un amic al familiei vă fac

atentă la o împrejurare. Inginerul e om altcum de omenie — numai nasul nu-i natural. Acum doi ani i-a picat și la clinica din Viena i-au pus altul. Pentru aceea are datină a și-l prinde: Convingeți-vă! Ceealaltă epistolă: »Stimate domnule! În durere mă mângâie cugetul, că fosta mea mireasă va ajunge nevasta unui om brav. Ca cunoscut al familiei te fac atent, — să nu te surprindă treaba — că doamna are obiceiul a mușca nasurile oamenilor. Te asigur, că mușcarea nu e întotdeauna periculoasă. La început ți-a fi cam curios, după aceea te vei deda, etc. Nici unul nu dă crezământ epistolei, dar curioși fiind, de abia așteptau convenirea. Inginerul intră! doamna își țintește ochii spre nasul inginerului. Inginerul — firește — de frică însă își prinde nasul. Ambii cugetă la epistolă — și se conving despre adevărul ei. Doamna grăește: Domnule, înainte de a mă declara, ai bunătate a veni cu mine în chilia ceealaltă. — Pardonăți doamnă... dar... și gâlbîind de frică, o urmărește. — Dle! Fă-mi plăcerea aceea, concede-mi, te rog, ca să-ți prind nițel nasul. Inginerului nu i-a mai trebuit alta, ca să o iee la sănătoasa și de frică nu s'a mai oprit până în Viena. Acolo de frica nasului a zăcut vre-o 10 zile. Avocatul s'a cununat!

Dela Români din America. La stăruința lui Nicolae Filip, Daniil Roșoveț și Toma Sonea, originari din Fofeldea, ear' acum muncitori în Muncie Ind., America-de-nord, s'au adunat dela 100 de Români muncitori în America pentru edificarea turnului și repararea bisericii gr-cat. din Găinari suma de 34 dolari 37 cenți (166 cor.), pentru care binefacere într'adevăr creștinească li-se aduce din partea parochului din Găinari cea mai călduroasă mulțumită. Contribuitorii sunt următorii: 1 dolar N. Filip din Găinari, I. Hofnor din Sighișoara, N. Sioncu din Ibașfalău, câte 50 cenți D. Roșoveț, Ioana Roșoveț, I. Ciogu, P. Comșa din Fofeldea, T. Iuga din Hundorf, P. Păcurar din Sas-Sebeș, D. și G. Popa din Lepindea I. Brînduș, I. Dop, M. Brînduș, I. Bendorfean, N. Medrea, I. Lazăr, Iohan Craițer din Daneș, E. Păpăză, M. Hofnor, I. Moldovan, S. Pira, N. Borbot și A. Moșan din Sighișoara, M. Pal, Z. Suciu din Criș, Z. Suciu, M. Timariu din Pianu-de-jos, P. Opreș și N. Romon din Pianu-de-sus, C. Cristea din Ferihaz, Elisaveta Barșă din Ghertan, 30 cenți N. Lazăr din Daneș, câte 25 cenți V. Iosof, T. Bibu, V. Sonea, T. Sonea, I. Roșoveț, I. Ciogu, P. Voicu, I. Coman, P. Fișca, I. Precup, R. Manoilă din Fofeldea, F. Holom, F. Holom din Lepindea, G. Fleșer din Copșa-mare, G. Rotariu, I. Lupu din Hundorf, Z. Dop, I. Săleușan, Elisabeta Gherman, I. Babeș, I. Covaci, I. Mosora, I. Hudea, T. Medrea, Z. Covaci, I. Lazăr, I. Mosora, Iohan Fleischer, P. Bunea, Z. Ghiaja, N. Gherman, I. Cristea, I. Medrea, Z. Hofnor, G. Hofnor, M. Cioran, I. Șonta I. Petri, M. Bărbat din Sighișoara, I. Șancu, M. Șancu, P. Vițelariu din Ibașfalău, I. Morariu, G. Todoran, N. Tersulă, I. Mihu din Hașfalău, G. Dilbea, I. Sandu, P. Rob, M. Dan, T. Lupea din Ferihaz, N. Pușcaș din Măgărei, S. Gligor, I. Aldea din Ernea, Z. Adam din Criș, I. Duma din Șaportoc, G. Stimer, M. Rochuz, G. Zucker, I. Stirner, I. Ambroht, I. Baltes din Ruja, I. Gherman din Daia-său, 20 cenți V. Trifan din Fofeldea și 10 cenți T. Chirtop din Fofeldea.

Concurse bisericești școlare. Dieceza Aradului. Parochia din Remeșea, termin 17/30 Iunie a. c. Emolum.: Casa parochială, grădină, 8 jugere, 60 măsuri de cucuruz, stola și întregirea dela stat.

Cununie. Dl. Elie Ioanovici, cleric abs. și ales preot în Șoimușul-român (tract. Murș. Oșorheiu) și d-șoara Iudita, fiica preotului Nicolae Aron, din Laslăul-român, anunță celebrarea cununiei lor, care va avea loc Duminecă, în 27 Maiu st. v. 1901, în biserica gr-or. din Laslăul-român.

La fondul de 20 bani pentru acuirea unui local cu hală de vânzare pe seama »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, au contribuit următorii: Romulus Dâmboiu, practicant la »Albina«, Vasile Hențea, cleric extraordinar, d-șoara Chețu, George Dordea, econ. (Bungard), Mafteiu Rusan, sodal pantofar, Vasile Macrea, elev-tipograf, Lazar Devan, elev-tipograf, Alexandru Frâncu, inv. (Sugag), Teodor Orlea, contabil la »Doina«, Sofia Orlea n. Mihon, Nicolae Orlea, econom, George Orlea, măiestru faur (Câmpeni), Titu Morariu, practicant la »Albina«, Nicolae Togan, capelan, Cornel Togan, stud., Maria Beu sen. și Maria Beu jun. (Apoldul-de-jos). Ilie Moga, diacon, Victor I. Popovici, stud., ear' Achim Dordea și Ioan Urșu, elevi-tipografi, câte 40 bani, Ioan Căbașiu, (Cracovia-Galiția) 70 bani, Iacob Greavu, măiestru faur, în Ocna-Sibiului 2 cor., Ioan Popovici, profesor la școala civilă de fete 10 cor.; Ioan Găldău, comerciant în Ponorel 2 cor.; Ioan Prescure, notar în Calbor 1 cor.; Aurel Panili, contabil 40 bani; Nicolae Domnariu, măiestru cismar 30 bani.

Dare de seamă si mulțumită publică. Cu ocaziunea producțiunii, aranjate din partea învățătorului nostru cu tinerimea adultă, din 8 Aprilie a. c., în favorul bibliotecii școlare, au binevoit a contribui următorii domni și doamne:

A. Glatz, măsar 1 cor., D. Iridon, comerc., I. Haner, not., câte 2 cor., K. Jekeli, v-not. 1 cor., L. Stern 2 cor., Wiserner, silv. 1 cor., I. Moga, mäs., D. Lazar, D. Ivan, câte 2 cor., I. Părău, Eder, comerc., väd. Sofia Popoviciu, I. Ivan, câte 1 cor., A. Sirbu 2 cor., d-șoara Berta, G. Iridon jun., D. G. Iridon, Maria I. P. Albu, A. Modjesch, vegm., V. Moga, măsar, I. Albu jun., câte 1 cor., E. Thullner, preot ev. 5 cor., G. de Josef 2 cor., d-na Leopold Glatz, d-na W. Roth, d-șoarele Hani și Regina Schmidt la olaită 2 cor., d-na Goldschmidt 1 cor., S. Brantsch, capelan ev., Sift, inv. ev., I. Rieger jun., câte 2 cor., Andr. Rohrsdorfer, colect. de dare, d-na Schöberl, primär., câte 1 cor., I. Goldschmidt, comerc., B. Necșa, paroch, câte 2 cor., Schell, inv. ev. 1 cor., familia Paulin 3 cor., Maria Ebner, Maria Bottesch, Kati Glatz, Burgstaller, câte 20 bani, Ana S. Lazar 30 bani, Ana Moga 60 bani, Rafila Iridon 50 bani, Maria Iridon 1 cor., toți din Apoldul-de-sus; N. Popoviciu, comerc. în Bran 4 cor.; N. Milea, not., P. Iuga jun., preot, Iuga, oficial de bancă, St. Păcurar, inv., Gligor, câte 2 cor., Poiana, Zeicu, Stoica, Popa, câte 1 cor., toți din Tilișca; N. Fărcaș, teol. 4 cor., d-șoara Orăștean 2 cor., I. Tăpărcan, not 3 cor., I. Simulescu, inv. 1 cor., I. Lazar, preot, I. Orăștean, preot, câte 2 cor., I. Oltean, inv. 1 cor., I. Popa 2 cor. 60 bani, toți din Apoldul-de-jos; Hodoș 1 cor., N. Berghizan, notar 4 cor., A. German 2 cor., Ana Albu 30 bani, Ana Hodoș, inv. 2 cor., Iosif, inv. 1 cor., d-na Otoi 2 cor., I. Opreș, inv. 2 cor., toți din Aciliu; N. Chirca, v-notar, I. Hociota inv., Rothstein, câte 2 coroane, toți din Seliște; I. Dăian, inv., Pătruș, compt., câte 2 coroane, G. Muntean, I. Blaga, protoc. la pretură, câte 3 coroane, d-na Șufană 2 cor., toți din Mercurea; E. Pop, net. 4 cor., I. Pop, preot 3 cor., I. Cozma, not. 5 cor., Tănase 1 cor., toți din Ludoș; N. Stroia, S. Medeașan, preot, câte 3 cor., din Gusu; I. Nedela 2 cor., Silvia Nicola, inv., Duma, Popa, Muntean.

Verde, câte 1 cor., Cunțan, Nedela, câte 50 bani, d-na Cantor 60 bani, toți din Dobârca; I. Oprean, preot în Conța 3 cor.; N. Șerb, inv. în Poiana 2 cor.; d-șoara Moga din Rod 1 cor.; R. Pop, preot în Gârbova 2 cor.; I. Măcelariu din Călnic 1 cor. 20 bani; N. N. din Sângătin 2 cor.

Contribuirile mai sus amintite dau suma de 163 cor., din care subtrăgându-se spesele cu 78 cor. 30 bani, rezultă un venit curat de 84 cor. 75 bani, care sumă s'a transpus direcțiunii școlare, care împreună cu învățătorul se cumpere cărți după chibzuială pentru biblioteca școlară. Subsemnații venim și pe această cale a aduce cele mai călduroase mulțumite tuturor susnumiților marinimoși contribuenți. Apoldul-de-sus, 24 Aprilie 1901. *Basiliu Necșa*, paroch, *Dumitru Iridon*, epitr. cas.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Chiștelec. În numărul viitor.

Tartaria. Nefiind raportul iscălit, nu-l putem publica.

Vamos-Odorheiu. Fiind scrisori rămase din rîndul trecut, vom da raportul în numărul viitor.

Dlui Toduțiu, Szödemeter. Primim.

Dlui T. Pitea, inv. Vaideiu. Bancă curat românească nu este, dar' este »Transilvania« în Sibiu, cu agenturi și pe la d-voastră, care e condusă de Sași și Români.

Dlui Constantin Marcu, Iltjó. Adresea-ză-te la Carol F. Jickeli, Sibiu, Piața-mică, care-ți va trimite.

Ab. 5434, S. s. Comasare nu se poate face, fără să știți d-voastră. Dar' pot să fie pregătiri. Cereți la primărie ordinul preturei.

Dlui I. Stoia, Greovaș. Dacă a fost tot drum, nu vă poate opri.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrei Baltes.*
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: *Iosif Marschall.*

Deschidere de negustorie.

Subscrisul îmi permit a anunța cu tot respectul, că în **Bistrița, strada Lemnelor nr. 50**, 'mi-am deschis o

negustorie de mobile de casă

și tot felul de **deorațiuni de salon**, precum și mașini de cusut, care le pun la dispoziția onoratului public pe lângă cele mai moderate prețuri. La persoane oneste și de caracter voi vinde și pe rate, și mă oblig la aranjarea locuințelor întregi și espedarea în cele mai mari depărtări pe spesele mele.

[40] 4—5

Klein & Rubin.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul meu mare și bine asortat cu toate felurile de **mașini de cusut** mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

— **Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.** —

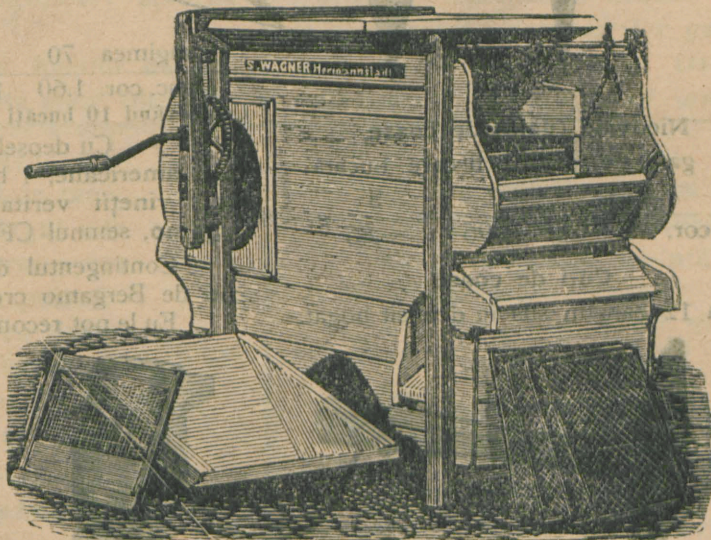
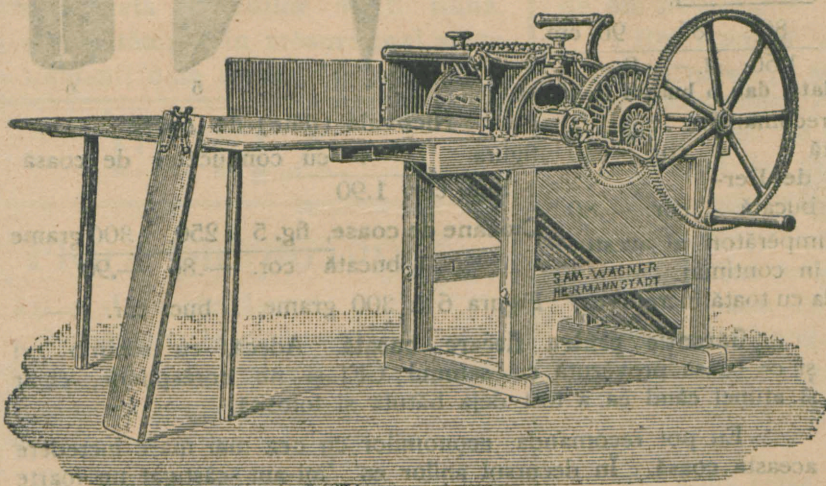
Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sînt executate **prompt, ieftin și conștientios cu garanție.** Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau **5 ani garanție.**

[42] 1—

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

MAȘINI DE TRIERAT DE ORI-CE FEL,

producțiune proprie, întocmite pentru mână, curele și vapor.

Venturători (ciururi), triere,

precum și toate celelalte mașini și requisite agricole, alegere mare, prețurile cele mai ieftine, condiții foarte favorabile de plată, ou garanție, recomandă

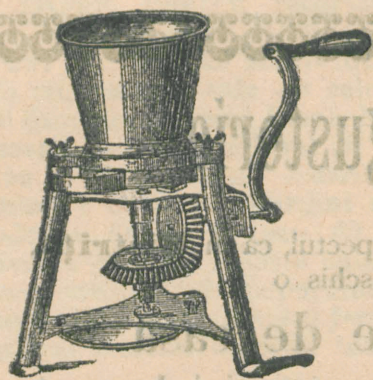
Prima turnătorie de fer din Sibiu,

fabrică de mașini agricole și institut pentru clădire de mori

SAM. WAGNER,

Tîrgul-fînelui nr. 1. SIBIU. Tîrgul-fînelui nr. 1.

[44] 1—5

Mori de cafea,

de piper, mac, urluială și de colori.

Catalogul prețurilor se trimite la cerere.

Deasemenea se trimit cataloage ilustrate despre:

Aparate de măsurat și signat.

Instrumente pentru masari și sculptori.

Cuțite pentru gilău. — Cuțite de încrestat.

Cuțite pentru bugnari, dogari și rotari.

Chei cu șurup. — Instrumente pentru tinichigii.

Cuți. — Garnituri pentru clădiri (traverse).

Cuptoare. — Frigători.

Mucava pentru coperiș. — Tăbli de isolare.

Trestie pentru strucatură. — Cement.

Cărbuni de piatră și coacs.

Stropitori de plante (apar. pentru peronospora).

Unelte pentru cultivarea albinelor.

Teascuri de copiat.

Curse pentru tot felul de animale.

Requisite de vânat și scrimă.

[36] 6—

Tot felul de feruri de călcat.

Instrumente pentru fereștrari

dulgheri, bărdași.

Cel mai ieftin magazin de cuie de potcoave.

Carol F. Jickeli,

Sibiu, Piața-mică nr. 32, la „Coasa de aur“

„CONCORDIA“, SOCIETATE COMERCIALĂ PE ACȚII.

FILIALA ALBA-IULIA.

Pentru cultivatorii viilor!

Avis important! Pentru cultivatorii viilor!

Apropiindu-se timpul pentru **stropirea „viilor“** avem onoare a aduce la cunoștința comercianților și economilor noștri, că reușind a face o cumpărare favorabilă în

„Peatră vânăta“ de I. calitate

oferim acest articol cu prețurile următoare:

Cine cumpără mai puțin ca 50 chlgr., costă 1 chlgr. . 70 fileri.

Peste 50 chlgr. până la 100 chlgr., costă 1 chlgr. . 69 fileri.

Peste 100 chlgr. până la 200 chlgr., costă 1 chlgr. . 68 fileri.

Cine cumpără barem 1 butoiu de 250 chlgr., 1 chlgr. costă 67 fileri.

Prețurile de sus se înțeleg aci la noi în Alba-Iulia cu bani gata fără scont!

Recomandăm fruntașilor noștri din toate comunele românești ca să se însoțească în fiecare comună cu toții la olaltă și așa cumpărând în quant mai mare de odată, le va veni mai ieftin în preț.

[38] 5—5

„CONCORDIA“, SOCIETATE COMERCIALĂ PE ACȚII.

FILIALA ALBA-IULIA.

Pentru cultivatorii viilor!

CAROL F. JICKELI,

Sibiu, Piața-mică.

1

2

3

Nicovale (ilăie) de coase,

cu garanție pentru fiecare bucată

Figura 1 2 3

1 buc. cor. 1.— —96 —.86

Cuți de coase

dela 12 bani în sus în deposit bogat.

Lungimea 70 75 80 85 90 cm.

1 buc. cor. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Cumpărând 10 bucăți deodată, dau o bucată ca rabat.

Cu deosebire recomand:

Cuți americane, 1 bucată . . . cor. —.40

Cuți vineții veritabile de Bergamo, semnul CFJ, 1 bucată . cor. —.80

Contingentul de cumpărători al acestor

cuți de Bergamo crește în continuu.

Eu le pot recomanda cu toată încrederea.

4

5

6

Nicovale (ilăie) de coase

figura 4 cu conducător de coasă

1 buc. cor. 1.90

Ciocane de coase, fig. 5 à 250, 300 grame

1 bucată cor. —.86 —.90

Figura 6 à 300 grame, 1 buc. cor. 1.—

Garanție pentru fiecare bucată. Adecă, eu schimb ori și ce coasă provăzută cu semnul CFJ și nu corăspunde, chiar și atunci când ea a fost deja bătută și folosită.

Eu pot recomanda economilor cu cea mai mare încredere această coasă. În decursul anilor eu 'mi-am câștigat un foarte mare contingent de cumpărători la coasa aceasta.

Aparat nou de bătut coasa.

Acest aparat are marelă avantaj, că ciocanul, deși purtat de mână lovește totdeauna acurat pe același loo al nicovelei, ceea-ce e neapărat de lipsă pentru a pute bâte coasa bine.

Prin aceea că ciocanul se conduce de mână e posibilă o regulare foarte exactă a tăriei fiecărei lovituri.

Nicovala se poate muta după-ce s'a tocit la un loc în decursul timpului.

Acest aparat se poate vedea funcționând în localul meu de vânzare. 1 bucată cor. 25.—

[43] 2—